dmddhe

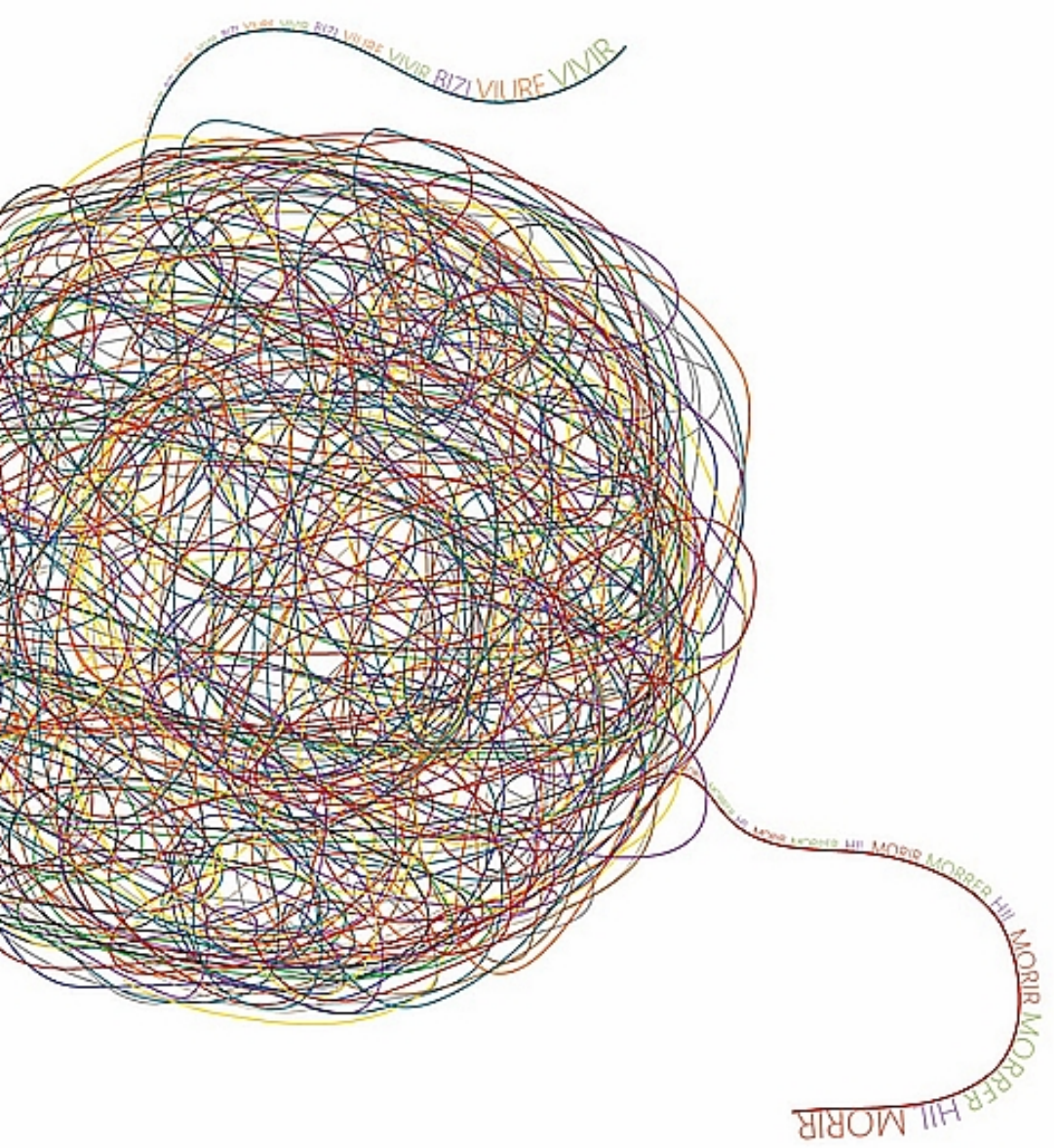
DERECHO A MORIR DIGNAMENTE

DUINTASUNEZ HILTZEKO ESKUBIDEA

EUSKADI

Txostena

2025

Edukia.

1 AURKEZPENA. 1

1.1 2025. URTEAREN LABURPENA. 1

2 ELKARTEAREN JARDUERA 2025EAN. 6

2.1 EKINTZA POLITIKOA ETA INSTITUZIONALA. 6
2.2 HEZKUNTZA- ETA HEDAPEN-EKINTZA. 9
2.2.1 Hitzaldi-eztabaidak, konferentzak, solasaldiak, zineforumak, ikastaroak. 9
2.2.2 Hedabideetan agertzea (prentsan, irratian eta telebistan). 11
2.2.3 Hezkuntza-arloko jarduerak. 12
2.2.4 Lanbide-arloko jarduerak. 12
2.2.5 Heriotza Duinaren Nazioarteko Eguna. 13
2.2.6 Sare sozialetan eta *online* hedabideetan agertzea. 14
2.2.7 Idatzizko eta ikus-entzunezko erakunde-materiala prestatu eta zabaltzea. 14
2.2.8 Harremanak beste erakunde eta elkarte batzuekin. 14
2.3 ELKARTEGINTZA. 16
2.3.1 Bazkideen bilakaera. 16
2.3.2 Zuzendaritza Batzordearen osaera. 16
2.3.3 Bazkideen parte-hartzea. 17
2.3.3.1 Zuzendaritza Batzordearen bilerak eta Batzarrak. 17
2.3.3.2 Lantaldeak eta sortutako dokumentazioa. 18
2.3.3.3 Bazkideen topaketak. 20
2.3.4 Bazkideentzako prestakuntza eta informazioa banatzea. 21
2.3.5 Arreta pertsonalizatua. 22
2.3.6 2026rako aurreikusitako jarduera. 23
2.3.7 Inbentarioa. 24

3 2025EKO TXOSTEN EKONOMIKOA. 25

3.1 2025EKO BALANTZEA. 25
3.2 2026KO AURREKONTUA. 28

1 Aurkezpena.

DMD-DHE Euskadi elkartea (IFZ-G20769659) irabazi-asmorik gabeko erakundea da, eta Euskal Autonomia Erkidegoan pertsona orok bere bizitza noiz eta nola amaitu nahi duen askatasunez erabakitzeko duen eskubidea defendatzen du, bereziki atzera-bueltarik gabeko narriadura eta sufrimendu jasanezina dutenean (ikusi estatutuak).[1]

Euskal Autonomia Erkidegoko Elkarteen Erregistro Orokorrean (AS/G/09652/2002) inskribatuta dago 2002ko otsailetik, eta hiru lurralde historikoetako bazkideek osatzen dute. Halaber, estatu-mailako egitura federal baten parte da. Egitura horrek, beste talde autonomiko batzuekin batera, 1984an sortutako DMD Elkarte Federala (AFDMD) osatzen du.

Memoria honetan, Euskadin 2025ean heriotza duinaren inguruan jazotako gertaera nagusiak islatu nahi dira, baita urte horretan DMD-DHE elkarteak izandako jarduera jaso eta baloratu ere.

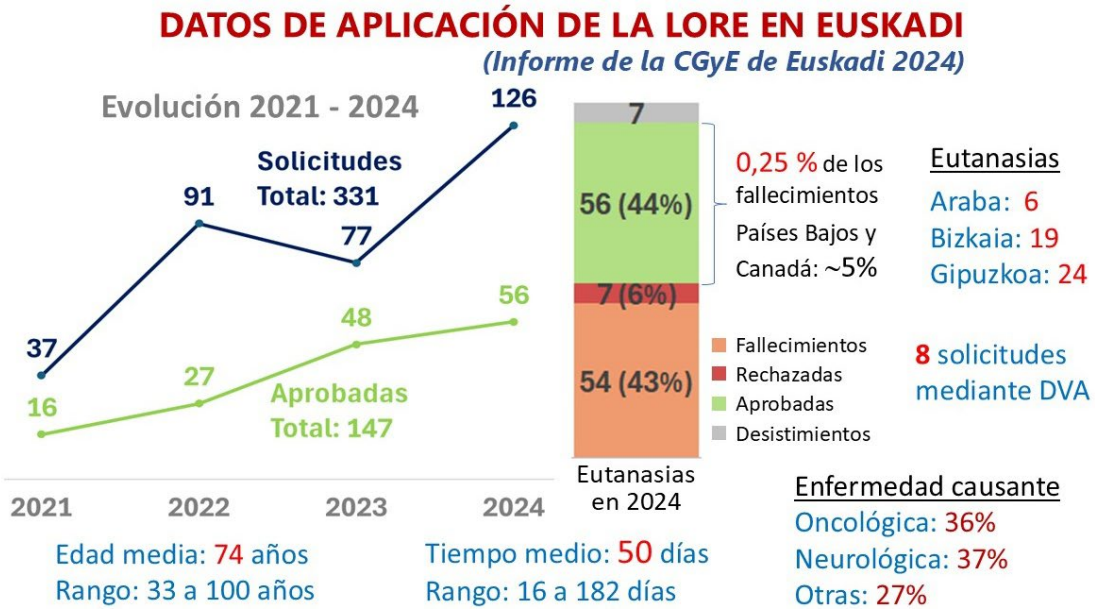
1.1 2025. urtearen laburpena.

2025ean, Eutanasia Arautzeko Lege Organikoa (LORE) indarrean dagoen laugarren urte naturala osatu da, 2021eko ekainaren 25ean jarri baitzen indarrean. Euskadin, gero eta gehiago aplikatu da Legea, motel bada ere, baina ez da arazo aipagarririk ikusi, aurreko urtekoez aparte:

- Herritarrek gutxi erabiltzen dute legea, beste herrialde batzuetan baino askoz ere gutxiago.
- Heriotza gehiegi gertatzen dira eutanasia-eskaera izapidetzeko prozesua amaitu aurretik.
- Aldeak daude lurraldeen eta ESIen artean.
- Zailtasunak daude laguntza eskuratzeko orduan (lehenengo eskaeraren hasiera), bereziki buruko gaixotasuna dutenei dagokienez.

Xehetasun gehiago lortzeko, eta DMD-DHE elkartearen ikuspegitik arazo horien kausen azalpen posible bat ikusteko, irakurri LOREren 4. urteurrena zela-eta Elkarteak kaleratu zuen prentsa-oharra.

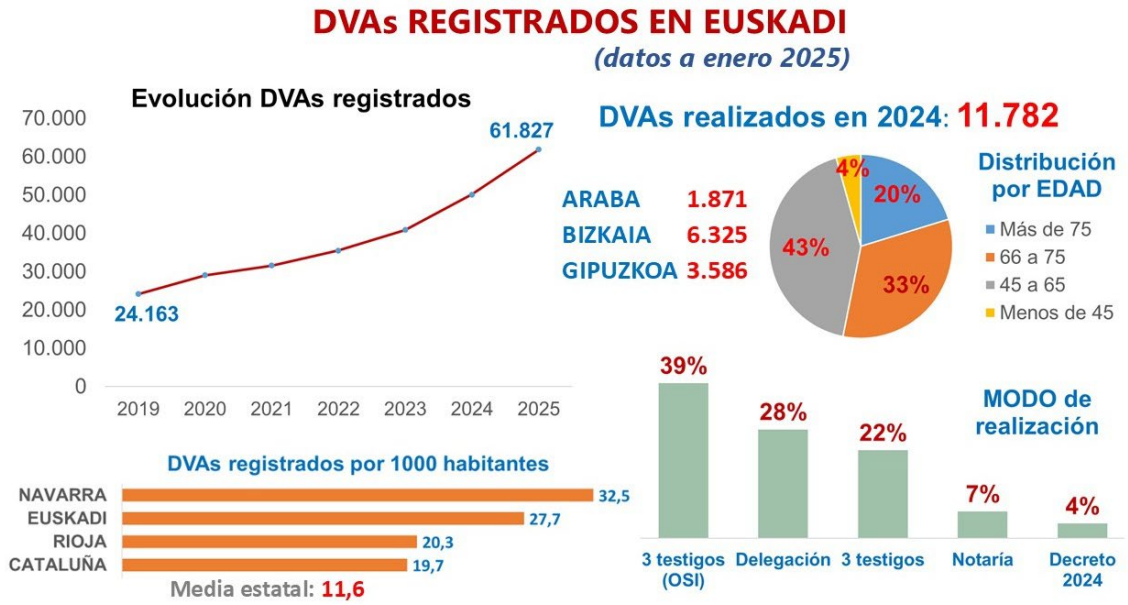
Apirilaren hasieran, Euskadiko Berme eta Ebaluazio Batzordeak (EBE) Eutanasiari buruzko 2024ko Urteko Txostena aurkeztu zuen ofizialki (gaztelania, euskara). Grafiko honetan, emaitza nagusiak laburbiltzen dira:

[1] *Memoria honek Interneteko webgune eta edukietarako esteka ugari ditu. Haietako bakoitzera daraman hitz edo esaldia gorriz eta azpimarratuta ageri da, errazago identifikatzeko. Edukira sartzeko, sakatu saguaren ezkerreko botoia eta egin klik markatutako testuaren gainean.*

Oraindik ere arazoak daude, eta behin baino gehiagotan azaldu ditu DMD-DHE elkarteak, baina, haiek gorabehera, Euskadik eutanasia bidezko heriotzen urteko tasarik altuenetako bat du, heriotza guztiei dagokienez (% 0,25).

Bizitzaren amaierako prozesuan beren autonomia gauzatzeko pertsonek duten eskubidearen defentsan Elkarteak egindako beste aldarrikapenetako bat aurretiazko borondateeen dokumentua (ABD) zabaltzea eta erabiltzea izan da. 2025eko otsailaren amaieran, Osasun Sailak Euskadiko ABDen 2024ko erregistro-datuak argitaratu zituen (2025eko urtarrileko datuekin) (gaztelania, euskara). Beheko irudian, argitaratutako emaitza nagusiak ageri dira, modu grafikoan:

DMD-DHE elkarteak zailtasunak ikusi ditu, halaber, eskubide hori gauzatzeko orduan; besteak beste, hauek:

- 12 hilabete ingurura lortzen da hitzordua hiru lurraldeetako Osasuneko Lurralde Ordezkaritzetan.
- Osasun-erakundeek ABDren oso hedapen txikia eta informazio gutxi eman dute herritarren artean, eta, ondorioz, herritar askok ez dakite eskubide hori daukatenik.
- 9/2024 Dekretuak eraginkortasun txikia du; haren bitartez, ABDak borondatez emateko gaitu zituen osasun-zentro eta ospitaleetako mediku eta erizainak.

Arazo horiek gorabehera, gero eta gehiago erabiltzen da eskubide hori ABDari buruzko informazioa ematen diharduten herritarren talde eta elkarteen ekintzari esker (besteak beste, DMD-DHE). Memoria hau idatzi den datan (2026ko otsailaren amaiera), Osasun Ministerioak estatu-mailako Aurretiazko Instrukzioen Erregistro Nazionalean jasota dauden ABDei buruzko datuak argitaratu ditu, 2025ari dagozkionak. Txosten horren arabera, 2025ean, 15.548 ABD erregistratu dira Euskadin, eta, guztira, berriz, 76.000 baino gehiago; hau da, 34,17 ABD 1.000 biztanleko. Tasa hori Estatuko bigarrena da, Nafarroaren atzetik, 1.000 biztanleko 37,41 ABDko tasa baitu, eta, 2024arekin alderatuta, igoera handia dakar. Baina beste herrialdeetatik urrun dago oraindik.

2025ean, heriotza duinaren arloan, beste gertaera aipagarri batzuk ere izan ziren Euskadin:

- Otsailaren amaieran, Eusko Jaurlaritzak hitzarmen bat sinatu zuen Euskadiko Notarioen Elkargoarekin, notarioek emandako ABDak Aurretiazko Borondateen Erregistrora telematikoki bidali ahal izateko. Hedabide batzuek argitaratu zuten albistea: Diario de Noticias de Gipuzkoa, Irekia.
- Apirilean, Euskadiko EBEk, Bizkaiko Medikuen Elkargoarekin (BME) lankidetzan, “Euskadiko Eutanasiari buruzko I. hausnarketa-jardunaldia” antolatu zuen, eta BMEren

egoitzan egin zen (jardunaldiaren bideoa (3 h), hitzaldien laburpen-dokumentua). Bertaratutakoen artean DMD-DHEko bi bazkide izan ziren.

I. Jardunaldi horrek oihartzuna izan zuen hedabide batzuetan, eta EBEko presidente Itxaso Bengoetxeak ekitaldian aurkeztu zuen Euskadiko 2024ko Eutanasia Txostenari buruzko informazioa ere eman zuten: Irekia, elDiario.es, Berria.

- 2025ean, Euskadiko EBEk hiru aldiz berritu zituen bere kideak, gehienak postuaren legezko indarraldia amaitu zelako, Osasun Sailaren aginduen bidez: 2025/03/21eko Agindua, 2025/03/31ko EHAAn argitaratua; 2025/06/10eko Agindua, 2025/06/23ko EHAAn argitaratua; eta 2025/10/14ko Agindua, 2025/10/22ko EHAAn argitaratua.
- Ekainaren amaieran, Eusko Jaurlaritzak 2024an abian jarritako Euskadiko Osasun Itunaren Mahaiak Euskadiko osasun-sistema garatzeko 24 ildo estrategikoei buruzko adostasun-dokumentua onartu zuen (gaztelania, euskara). 8. lerro estrategikoak ("Bizitzaren amaierako zainketak") DMD-DHEk askotan aldarrikatzen dituen helburu eta ekintza batzuk jasotzen ditu, DMD-DHE Bizkaia elkartetik gonbidatutako bazkide baten partaidetzari esker.
- Ekainaren hasieran, hedabideek eta sare sozialek Gurutzetako ospitaleko pediatriako zainketa aringarrietako mediku baten protestaren berri eman zuten, laguntza horretan lan-baldintza eskasak eta bereziki 24/7 pediatriako zaintza falta salatuz. Albiste horrek oihartzuna izan zuen Estatu osoan, eta erreakzioa eragin zuen zainketa aringarrietako erakunde eta elkarteetan (ez pediatrikoetan bakarrik); besteak beste, Arinduz Euskadiko Zainketa Aringarrien Elkartean. Baliabide falta salatu zen, baita zainketa aringarriei buruzko lege nazional espezifiko baten beharra ere, eta laguntza hori espezialitate mediko gisa hartzea, beste aldarrikapen batzuen artean. Arinduzek DMD-DHEren babesa eskatu zuen antolatu zituzten hainbat bilera eta ekitalditan. DMD-DHE ados dago zainketa aringarrien estaldura oro har hobetzeko beharrarekin, eta erabaki zuen erakunde horiek egiten zituzten adierazpenekin bat egitea, baina ez aktiboki parte hartzea aldarrikapen-ekitaldien antolaketan, baliabide faltagatik, eta laguntza hori jada asko defendatzen dutelako profesional, elkarte eta erakunde garrantzitsuek, hala nola Arinduzek berak edo Espainiako Zainketa Aringarrien Elkarteak (SECPAL).
- Aipatzekoak dira, halaber, bizitzaren amaierarekin lotutako alderdiak barnean hartzen zituzten alderdi politikoen ekimen batzuk, batzuk DMD-DHEk aldarrikatuak.
  - Otsailaren 20an, Eusko Legebiltzarreko Osoko Bilkuran, EH Bilduk 2024ko urriaren 18an aurkeztutako lege-proposamena eztabaidatu zen, Osasun Sailari eskatuz Heriotza Duinaren Behatokia martxan jartzeko. EH Bilduren proposamena baztertu egin zen, eta, haren ordez, EAJ eta PSE taldeek aurkeztutako osoko zuzenketa bat onartu zen, zeinean Osasun Sailari eskatzen baitzaio "... *Euskadiko osasun-datuetatik abiatuta, osasun-emaitzen behatoki bat sortzea, helburuen artean heriotza duinarekin zerikusia dutenak biltzea izango duena*" (hitzaldien bideoak —"Hizlariak" fitxa—). DMD-DHEko bi bazkide gonbidatu gisa izan ziren.
  - Irailaren 25ean Eusko Legebiltzarreko Osoko Bilkuran mozio bat eztabaidatu zen, EH Bildu talde parlamentarioak pediatriako zainketa aringarrietako 24/7 arretari buruz aurkeztutako aurreko interpelazio baten ondorioz. Mozio horretan, Euskadin Heriotza Duinaren Behatokia martxan jartzeko eskaera berri bat sartu zen. Mozioa atzera bota zuten, eta, haren ordez, EAJ eta PSE taldeek osoko zuzenketa onartu zuten, Behatokiaren aipamenik egiten ez zuena. DMD-DHEko hiru bazkide gonbidatu gisa izan ziren.
  - Abenduan, Arabako Foru Aldundiak (AFA) eta Elkarrekin Podemos IU alderdiak akordioa lortu zuten Aldundiaren 2026ko aurrekontuak onartzeko. Akordioaren puntuetako batek, "Heriotza duinerako eskubidea" izenekoak, honako hau jasotzen du: "*... partida bat Arabako Foru Aldundiaren Adinekoentzako Baliabide eta Zerbitzuen Gida eguneratzeko, barne hartuta Eskubide soziosanitarioak eta bizitzaren amaierako aukerak eta haien hedapena Arabako Foru Aldundiaren eskumeneko zentro eta egoitzetan*", berariaz

aipatuz ABDa, zainketa aringarriak eta eutanasia. Hori zen DMD-DHEk 2024an Aldundiko talde politikoei helarazitako aldarrikapenetako bat.

- Abenduan, Osasun Sailak "Euskadiko Eutanasiari buruzko Informazio Sistema" aplikazio informatikoa aurkeztu zuen ofizialki, eta 2026ko urtarrilean jarriko da martxan. Azken urteotan garatu den aplikazio horri esker, eutanasia-eskaerak izapidetzen parte hartzen duten taldeen arteko koordinazioa eta trazabilitatea hobetu ahal izango dira, eta laguntzaren analisi estatistikoa eta balorazioa egin ahal izango dira. Alderdi horiek ere eskatu ditu DMD-DHEk aurreko urteetan.

Hauek dira Euskadin, 2025ean, heriotza duinarekin lotutako beste albiste batzuk (besteak beste):

- Urtarrilaren 11n, *Berria* egunkariak artikulu sentibera bat argitaratu zuen (euskaraz), "Agur, amatxu", eutanasia bidez hil zen pertsona baten agurrari buruz. Bazkide batek gaztelaniara itzuli zuen artikulua.
- Urtarrilaren 14ko El Correoko Zuzendariarentzako Gutunen atalean, garuneko tumore baten ondorioz hil zen pertsona baten senideek beren esperientzia txarra kontatu zuten, artatu zuten profesional sanitarioen aldetik informazio egokia garaiz jaso ez zuelako, pertsona horrek eutanasia-eskaera nahi zuen bezala egin zezan. Urtarrilaren 16an, familiak *Naiz* egunkarian ere artikulu bat argitaratu zuen, beste elkarte eta erakunde batzuen artean DMD-DHEri eskainitako laguntzagatik esker ona adieraziz.
- Bilbon egoitza duen Pikara Magazine aldizkari feministak "¿Has pensado ya cómo te quieres morir?" izeneko artikulua argitaratu zuen apirilean, ABDari buruz. Artikulua idatzi zuen kazetariak lan-harremana izan zuen AFDMDrekin eta gaiarekin sentsibilizatuta zegoen.

- Apirilaren 29an, Bilboko Udalak eta Bizkaiko Medikuen Elkargoak ABDa egiteko lantegien kanpaina ibiltari bat adostu zuten Bilboko zenbait osasun-zentrotan.
- Ekainean eta urrian, Osakidetzak ABDa hedatzeko kanpaina bat egin zuen Bilboko osasun-zentro batzuetan.
- Maiatzaren 11n, *Diario de Noticias de Gipuzkoa* egunkariak eutanasiari heldu ezin izan zion eta 26 urtez alzheimerra izan ondoren sedaziopean hil zen pertsona baten semearen testigantza argitaratu zuen: "¿Debo alegrarme de la muerte de mi madre?".
- Maiatzaren 29an, Matia Fundazioak antolatuta, Donostian, "Eutanasia Euskadin 2025: prozedurak, legeak eta dilema etikoak" gaiari buruz (Jardunaldiaren bideoa). Itxaso Bengoetxea EBEko presidenteak parte hartu zuen, eta eutanasia-prozesuetan parte hartu zuten profesionalek euren testigantza eman zuten. Bertan izan ziren DMD-DHEko hainbat bazkide, bai aurrez aurre, bai Internet bidez.
- Irailaren 8an, EiTBren "El otro lado de la mesa" programak, zeinak intereseko gai bati buruz ikuspuntu desberdinak dituzten bi pertsona elkartzen baititu eztabaidan aritzeko, eutanasiari buruzko programa bat eman zuen, eta ELAko gaixo baten senar Juanjo Uriak eta Itxaro Sorozabal pedagogoak parte hartu zuten. Juanjo Uriak hainbat elkarrizketatan adierazi du laguntza eskatzeko asmoa duela beharrezkotzat jotzen duenean. Aldiz, Itxaro Sorozabal laguntzaren kontrako ikuspegi katolikoaren ordezkaria da.

  DMD-DHEk gonbidapena jaso zuen programaren erredakziotik parte hartzeko. Batzarrean gonbidapenari uko egitea erabaki zen, eutanasiarako (heriotza duina) eskubideari buruzko eztabaidak gainditua egon behar duela eta une honetan arreta eskubide hori behar bezala aplikatzean eta oraindik aintzat hartu ez diren egoeretara zabaltzean jarri behar dela uste baita.

- Urriaren 27an, ETB2ko "Fotografías que dejaron huella" programak erreportaje bat emititu zuen Maribel Tellaetxeren kasua gogoratuz (bideoko lehen erreportajea da, programaren hasierako minutua igarota, 20. minutura arte, gutxi gorabehera).
  Oharra: baliteke EiTBren ETBOn plataformara harpidetu behar izatea ikusteko.
- Eroski taldeko Consumer aldizkariaren azaroko zenbakiak aurretiazko borondateeen dokumentuari buruzko artikulu bat argitaratu zuen.

Estatu-mailan, gertaerarik aipagarriena izan zen instantzia judizialetan Noeliaren (2024ko erdialdetik) eta Francèscen (apirilaren hasieratik) kasuek aurrera jarraitzea, biak Katalunian, zeinen eutanasia-eskaerak, Kataluniako EBEk onartuak, administrazioarekiko auzibidean errekurritu baitzituzten gurasoek. Pertsona horiek duintasunez hiltzeko eskubidea zutela berretsi zuten zenbait epai judizial izan arren, goragoko auzitegietara jotzeko aukera dagoenez eta onartutako eutanasia-eskaerak errekurritzeko hirugarrenen legitimazioari buruzko jurisprudentziarik ez dagoenez, eutanasia horiek etenda egon ziren hilabeteetan, eta horrek sufrimendu handia eragin zien pertsona horiei. 2025aren amaieran bi kasuek etenda jarraitzen zuten. Bi kasuok oihartzun handia izan zuten Euskadiko hedabideetan:

- "La joven cuya eutanasia quedó paralizada denuncia "coacciones" en su entorno".
- "La jueza da luz verde a la eutanasia de la joven de 24 años que paralizó su padre en Barcelona".
- "La justicia catalana avala que un padre pueda frenar la eutanasia de un hijo aunque no tengan relación".
- "Cuatro años de la Ley de Eutanasia: avances, controversias y luchas legales en torno a la muerte asistida".
- "Abogados Cristianos pide anular por "fraude" el aval a la eutanasia de la joven de Barcelona".
- "La joven cuyo padre frenó su eutanasia: «Quiero acabar dignamente de una vez»".
- "La justicia catalana avala que un padre pueda frenar la eutanasia de un hijo aunque no tengan relación".
- "La jueza da luz verde a la eutanasia de la joven de 24 años que paralizó su padre en Barcelona".
- Etab.

Kasu horiek barne-eztabaida eragin zuten DMD-DHEn eta AFDMDn, Elkarteak jarraitu beharreko estrategiarik egokienari buruz, Noeliari eta Francèsci ahal den neurrian laguntzeko eta etorkizunean egoera horiek berriro ez gertatzeko. Erabaki zen DMD Catalunyak lehendik egiten zituen jarduerak errespetatzea: hedabideetan esku hartzea errekurtso horiek gaitzesteko mezuarekin, Noeliari eta Francèsci laguntza eskaintzea, beharrezko lege-aldaketak aztertzen hastea eta Kataluniako alderdi politikoekin harremanetan jartzea haiek ezartzeko.

Estatu-mailako beste gertaera bat ekainaren 25ean 4. urteurrena bete zela LORE indarrean jarri zenetik. AFDMDk prentsaurrekoa eman zuen Bartzelonan eta prentsa-oharra ere zabaldu zuen lau urte horiek baloratuz (biak hemen ikus daitezke). Ekitaldi hori albiste izan zen Euskadiko zenbait hedabidetan (*El Correo* egunkariko artikuluaren argazkia). Aipatu dugu DMD-DHEk prentsa-ohar bat ere zabaldu zuela, Elkarteak Euskadiko LOREren bilakaerari eta egoerari buruz duen ikuspuntua azaltzeko.

Estatuari dagokionez, aipatzekoa da Osasun Ministerioak abenduan argitaratu zuen txostena, "Informe Anual 2024 de la Prestación de Ayuda para Morir", zeinak LORE Estatuan nola aplikatzen den azaltzen baitu.

2 Elkartearen jarduera 2025ean.

DMD-DHE Euskadiren jarduerak hiru jarduera-eremutan kokatzen dira: a) ekintza politikoa, b) hezkuntza- eta hedapen-ekintza eta 3) elkartegintza eta zabaltze-ekintza.

Esparru horietako bakoitzean, aurrera eramandako jardueren helburua Elkarteari buruzko ezagutza garatzea eta zabaltzea da, pertsona guztientzako heriotza duina lortzeko eta bizitzaren amaieran pertsona horiek dituzten eskubideen inguruko ezagutza ere (bereziki aurretiazko borondateeen dokumentuari (ABD) eta Eutanasiaren Legea (LORE)), eta eskubide horiek zaintzea, ebaluatzea eta zabaltzea.

2025a oparoa izan zen arlo politikoan eta instituzionalean. Dibulgazio-jarduerak maila ona izan zuen, eta hitzaldi-solasaldien kopurua murriztu egin zen aurreko urtearekin alderatuta, baina hedabideetako presentzia eta beste erakunde batzuekiko harremanak handitu egin ziren. Arreta pertsonalizatuko zerbitzuak ere aurreko urtean baino jarduera gutxiago izan zuen. Hala ere, urte gorabeheratsua izan zen Elkartearen barne-jardueran: presidenteak ustekabean dimititu zuen; AFDMDren Batzorde Exekutiboa berritu zen; barne-eztabaida izan zen Elkartearen funtzionamenduan beharrezkoak diren hobekuntzei buruz eta Noeliaren eta Francéscen kasuen inguruan jarraitu beharreko estrategiari buruz; DMD-DHEk behar berriak proposatu zituen Elkartearen informazio ekonomikoari buruz; Euskadiko elkarteak webgune espezifiko bat eskatu zuen; etab.

Hurrengo kapituluetan zehatz deskribatzen da 2025ean hiru eremu horietan izandako jarduera hori. Lan handiena Zuzendaritza Batzordeko kideek eta hiru lurraldeetako bazkide aktibistek egin zuten, eta bidezkoa da haien konpromisoa eta ahalegina eskertzea.

2.1 Ekintza politikoa eta instituzionala.

Kapitulu honetan, erakunde publikoekin, pribatuekin eta alderdi politikoekin lotutako jarduera biltzen da, bizitzaren amaieran pertsonen eskubideak arautzen dituzten legeak hobetzera, erakundeak horiek betetzeko eta zabaltzeko konpromisoa hartzera eta ez-betetzeak edo aplikatzeko arazoak salatzera bideratutakoa.

2024ko bigarren erdian, eta 2025ean zehar, Osasun Saileko, EBEko eta Aurretiazko Borondateen Euskal Erregistroko talde arduradunetan txandak egin ziren. DMD-DHEk talde berri horiekin bilerak egitea eskatu zuen, Elkartea eta haren helburuak ezagutarazteko, Euskadin bizitzaren amaieran dauden pertsonen eskubideak gauzatzeari buruz duten iritzia adierazteko, ikusitako arazoak azaltzeko eta hobekuntzak proposatzeko. Hona hemen jarduera horiek.

- Agerraldia Eusko Legebiltzarreko Osasun Batzordean.

  2024ko abenduan, eskaera bat bidali zen agerraldi horretarako. Ia urtebete geroago, 2025eko urriaren 18an, erantzunik jaso ez zenez, eskaera errepikatu zen.

Agerraldia, azkenean, urriaren 27an egin zen modu presentzialean (modu telematikoan egiteko aukera zegoen).

DMD-DHEren aldetik, DMD-DHEren Zuzendaritza Batzordeko hiru bazkidek parte hartu zuten eta Vox ez beste alderdi politiko guztiak egon ziren bertan.

EAJko eta EH Bilduko diputatuen hitzaldiak bereziki aberasgarriak izan ziren planteatutako kontuengatik eta trukatutako informazioagatik.

Hitzaldien bideoak eta haien testu-transkripzioa, baita agerraldi honen bestelako datuak ere, Eusko Legebiltzarraren webgunean kontsulta daitezke. Hemen kontsulta daiteke DMD-DHEk egindako aurkezpena (Powerpoint) kontsulta.

DMD-DHEk prentsa-ohar bat ere zabaldu zuen Euskadiko hainbat hedabidetara agerraldiaren berri emanez. Albisteak oihartzun handia izan zuen hainbat hedabidetan:

- *Naiz* egunkaria, "Piden campañas para dar a conocer el derecho a la eutanasia y más formación en Osakidetza".
- Cadena SER Vitoria, "Denuncian esperas de hasta un año para registrar el testamento vital en Euskadi: "No es de recibo"".
- *Diario de Noticias de Gipuzkoa*, "Eutanasiarako eskubidea ezagutarazteko kanpainak eta Osakidetzan formakuntza gehiago eskatu dituzte".
- *Berria* egunkaria, "Eutanasia eskubideari buruzko informazio eta ikastaro gehiago galdegin dizkiote Osakidetzari".
- *Diario Vasco*, "La asociación Derecho a Morir Dignamente pide «más recursos» para garantizar la eutanasia en Euskadi" (harpidetzapean).
- RTVE, Telenorte1 albistegian (4:00 eta 5:50 minutuen artean), eta Telenorte2 albistegian (2:30 minutuan hasten da, gutxi gorabehera).
- *Demócrata* egunkaria, "*Demanda de creación de un observatorio de muerte digna en el Parlamento Vasco*".
- Onda Vasca, "*Piden campañas para dar a conocer el derecho a la eutanasia y más formación en Osakidetza*".
  Oharra: Hedabide horrek elkarrizketa egin zion DMD-DHE Bizkaiako bazkide bati, baina ezin izan da webgunean aurkitu.
- Naiz Irratiak elkarrizketa egin zion agerraldian parte hartu zuen bazkideetako bati, Iñaki Alegríari (22 minutuko audioa): "*Eutanasiak aukera bat izan behar du, baina oraindik ezagutza falta da*".

- Aurretiazko Borondateen Euskal Erregistroarekin bilera.

  Urriaren 18an, DMD-DHEk bilera-eskaera bidali zuen Erregistrora, ABDa emateko eta erregistratzeko egoera baloratzeko, modalitate guztietan, eta Euskadin izapide horietarako gaur egun dauden gehiegizko hitzordu-epeak aztertzeko.

  Bilera azaroaren 20an egin zen, Erregistroaren Gasteizko egoitzan. DMD-DHEren Zuzendaritza Batzordeko hiru bazkide eta Erregistroaren arduradun berria bertaratu ziren, eta Elkartearen ikuspuntua jasotzen duen dokumentu bat eman zitzaion (gaztelania, euskara).

  Hemen kontsulta daiteke bileran hitz egindakoaren laburpena eta balorazioa.

- Osasun Sailarekin bilera.

  2024ko irailean jada eskatuta zegoen bilera hori. Otsailaren 6an eskaera errepikatu zen, Saileko talde arduradun berriari Elkartea aurkezteko eta Elkartearen ikuspegitik LORE aplikatzean eta ABDa Euskadin ematean izan daitezkeen zailtasunak azaltzeko eta hobekuntzak proposatzeko. Erantzunik jaso ez zenez, urriaren 18an berriro bidali zen eskaera hori.

  Azkenik, azaroaren 25ean egin zen bilera, Eusko Jaurlaritzaren Gasteizko egoitzan, eta DMD-DHEko Zuzendaritza Batzordeko lau bazkide, sailburuordea eta Saileko bi zuzendari bertaratu ziren.

  DMD-DHEk ohiko dibulgazio-dokumentazioa (Elkartea aurkezteko kuadriptikoa, ABDaren liburuxkak, "8 cosas que debes saber sobre la eutanasia" flyerra) eta lehen aipatutako Euskadiko LOREren aplikazio-egoeraren balorazio-dokumentua entregatu zituen.

Konpontzeke dauden arazoak ere zehaztu ziren; beste batzuetan ere aurkeztu dira, eta, Elkartearen iritziz, hor diraute LORE aplikatzean eta ABDak ematean. Hemen kontsulta daiteke aztertutakoaren laburpena.

Berritasun gisa, jakinarazi zen Elkartea ez zegoela ados Osakidetzaren sareko Bilboko Santa Marina ospitaleak urte hasieran argitaratutako "Guía para acompañar en los últimos días" gidaren edukiarekin, zenbait arrazoi zirela medio; besteak beste, ez zen aipatu ere egin eutanasiaren aukera, salbu eta lerro batean, hau esateko: "... sedazioa ez da eutanasiaren baliokidea".

Hau izan zen Sailaren erantzuna, eta hau DMD-DHEren ondorengo erantzuna.

- Euskadiko Eutanasiaren Berme eta Ebaluazio Batzordearekin bilera.

  Urriaren 18an, DMD-DHEk bilera bat eskatu zien presidente berriari eta ekainaren 10eko Aginduaren bidez izendatutako Euskadiko EBEko beste kide batzuei, harremanetan jartzeko eta Batzordeari helarazteko Elkartea kezkatzen zuten gaietako batzuk, LORE Euskadin aplikatzeari buruzkoak.

  Bilera abenduaren 4an egin zen Eusko Jaurlaritzaren Gasteizko egoitzan, eta DMD-DHEko Zuzendaritza Batzordeko 4 bazkide eta EBEko presidentea, presidenteordea eta idazkaria bertaratu ziren. Hemen kontsulta daiteke aztertutako gaien laburpena.

- Ekainaren 27an, Eusko Jaurlaritzak 2024ko irailean abian jarritako Euskadiko Osasun Itunaren Mahaiak Euskadiko osasun-sistema garatzeko 24 ildo estrategikoei buruzko adostasun-dokumentua onartu zuen (gaztelania, euskara). "Bizitzaren amaierako zainketak" izeneko 8. ildo estrategikoan, EH Bilduk gonbidatuta, DMD-DHE Bizkaiako bazkide batek parte hartu zuen. Haren ekarpenak, besteak beste, eutanasia bidez hiltzeko laguntza eskatzeko, ABDa emateko eta Euskadin bizi-amaieraren kalitatea ebaluatzeko eskubidea erabiltzen laguntzeko beharra kontuan hartzea ahalbidetu zuen.

- Azaroaren 24an, DMD-DHEk gonbidapen bat jaso zuen "Euskadiko Eutanasiari buruzko Informazio Sistemaren" aurkezpenera bertaratzeko, aurrez aurre edo bideokonferentzia bidez, beste erakunde sozial eta soziosanitario batzuekin batera. Sistema hori 2026ko urtarriletik martxan jartzea aurreikusten zen.

  Sistema horren bidez, eutanasia-eskaeren trazabilitatea hobetuko da, Historia Klinikoan erregistratzen direnetik, baita izapidetzean parte hartzen duten taldeen arteko koordinazioa eta laguntzaren azterketa estatistikoa eta balorazioa ere.

  Aurkezpena Eusko Jaurlaritzaren egoitzan egin zen. DMD-DHE Araba elkarteko bi bazkide bertaratu ziren, eta beste bi bazkidek bideokonferentzia bidez parte hartu zuten. Nahiz eta ez diren emaitzak baloratu eta zenbait xehetasun argitu (ordezko erregistro-bidea, mediku arduraduna (MR) aurkitzeko zailtasunak izanez gero, ABDa kontsultatzeko zailtasuna egoitzen eremuan, etab.), oro har aplikazioari buruzko inpresioa ona izan zen.

Bestalde, urtean zehar, DMD-DHEk herri-plataformen aldarrikapenak babesten jarraitu du Euskadiko osasun publikoaren defentsan, osasun-sistema publikoaren kalitateak pertsonen bizi-amaieraren kalitatean duen eragin nabarmenagatik. Otsailaren 1ean, plataforma horiek Bilbon, Donostian eta Gasteizen deitu zituzten manifestazioetan parte hartu zuen.

Halaber, beste elkarte batzuekin harremanetan jarri da, eta babesa eman die bizitzaren amaieran dauden pertsonen arretari lotutako beste elkarte horien aldarrikapenei (egoitzen eta zainketen arloko senideak eta langileak, aniztasun funtzionala duten pertsonak, etab.). Hiru lurraldeetako DMD-DHEko bazkideek elkarte horiek deitutako bilera eta ekitaldietan parte hartu dute, banaka, ez bakarrik haien aldarrikapenak babesten, baita bizitzaren amaieran dauden pertsonen eskubideak aldarrikapen horietan ere kontuan har daitezen lan egiten ere.

2.2 Hezkuntza- eta hedapen-ekintza.

Arlo honetan helburua da gizarteari informazioa ematea bizitzaren amaierako prozesuan dituen eskubideei buruz (hiltzeko laguntza eskatzeko eskubidea barne), heriotza duinari buruz Elkarteak duen filosofia zabaltzea, eta pertsona bakoitzak bizitzaren amaiera nola nahi duen aukeratzeari buruzko tabua haustea. Prestakuntza-jarduerak ere sartzen dira, herritar guztiei zuzendutakoak nahiz lanbide- eta hezkuntza-erakundeei dagozkionak.

Jarduerak anitzak dira; besteak beste, hitzaldi-solasaldiak antolatzea, mahai-inguruetan parte hartzea, topaketak antolatzea, zineforumak, prentsako, irratiko eta telebistako albistegietan agertzea, sare sozialetan parte hartzea eta informazio-liburuxkak zabaltzea. Ondoren, ekitaldia antolatzen zein parte hartzen, DMD-DHE presente egon zen 2025eko ekitaldi nagusiak bildu dira.

2.2.1 Hitzaldi-eztabaidak, konferentzak, solasaldiak, zineforumak, ikastaroak.

- Otsailaren 19an, ABDari buruzko hitzaldi-solasaldia Eibarko Untzaga gizarte-etxean, Debabarrena Esperientzia Eskolaren jardueren barruan.
- Otsailaren 20an, “Importancia del Documento de Voluntades Anticipadas” hitzaldi-solasaldia Legution (Araba), Arabako Foru Aldundiaren *+55 Ikastegiak* kultura-programaren barruan.
- Otsailaren 26an, hitzaldi-solasaldia Lasarteko Borobil elkarteak antolatuta: *“Nola hil nahi duzu? Hiltzen ikasi daiteke?*”.
- Martxoaren 12an eta 26an, ABDari buruzko hitzaldi-tailerra Igeldoko Itsas Aurre Kultur Etxean (Gipuzkoa), Igeldoko Jubilatuak elkarteak antolatuta.
- Martxoaren 12an eta 19an, ABDari buruzko hitzaldi-tailerra Alegiako Kultur Etxean (Gipuzkoa).
- Martxoaren 13an, *“Calidad de la muerte en Euskal Herria, Índice Txindoki”* hitzaldia, Donostiako Psikologia Fakultateko Esperientzia Geletan. Apirilaren 30ean, maiatzaren 13an, maiatzaren 14an eta maiatzaren 20an errepikatu zen. Helburua, proiektua aurkezteaz gain, informazioa biltzea izan zen, bertaratutakoen artean egindako inkestetan oinarrituta.
- Martxoaren 27an, “Ritos funerarios” hitzaldia Eibarko Armeria Eskolan, Ikasten elkartearen kultura-jardueren barruan.
- Maiatzaren 7an eta 13an, ABDari buruzko hitzaldi-tailerra, Errenteriako Orereta Laikoa elkarteak antolatuta.
- Maiatzaren 12an, “Importancia del Documento de Voluntades Anticipadas” hitzaldi-solasaldia Dulantziko Kultur Etxeko Hitzaldi Aretoan (Araba), Arabako Foru Aldundiaren *+55 Ikastegiak* kultura-programaren barruan.
- Maiatzaren 20an, hitzaldi-solasaldia Dulantziko Kultur Etxeko hitzaldi-aretoan (Araba), “Importancia del DVA” gaiaren inguruan, Arabako Foru Aldundiaren +55 Ikastegiak programaren barruan.
- Maiatzaren 22an, Osasun Publikoa Aurrera (OPA) osasun publikoaren aldeko elkarteak antolatutako hitzaldi-solasaldia, Gasteizko Aldabe Gizarte Etxean: “Derecho a una buena muerte”. 50 lagun inguru bertaratu ziren.

•Maiatzaren 22an eta 29an, ABDari buruzko hitzaldi-tailerra Debako Kultur Elkartearen egoitzan, Arbil jubilatu eta pentsionisten kolektiboak antolatuta (artikulua *Diario de Noticias de Gipuzkoa* egunkarian). Tailerra amaitu zenean 63 ABD egin ziren.

- Ekainaren 4an eta 18an, ABDari buruzko hitzaldi-tailerra Lasarten (Gipuzkoa). 65 bat lagun agertu ziren.
- Irailaren 19an, hitzaldi-solasaldia Gasteizko Herrandarren kaleko Bizan zentroan: "Testamento Vital – Documento de Voluntades Anticipadas". 30 lagun inguru bertaratu ziren, eta eztabaida bizia egon zen.
- Urriaren 29an, "Los derechos al final de la vida" hitzaldi-solasaldia Bilboko Aletu emakumeen elkartearen lokalean. 40 bat lagun agertu ziren.

- Urriaren 30ean, hitzaldi-solasaldia Donostiako Teila Fabrika komunitatearen eraikinean: "Hiltzeko eskubidea, libre heriotzeraino". Ekitaldi hau DMD-DHEk EHUko Psikologia Fakultatearekin batera Euskadin heriotzaren kalitatearen indize bat definitzeko ekimenaren barruan kokatzen da. 35 bat lagun agertu ziren.

- Azaroaren 12an eta 26an, "*Bizi-testamentua nola egin*" hitzaldi-tailerra, Teila Fabrika kolektiboaren eraikinean, Donostian. 42 bat lagun agertu ziren.
- Abenduaren 9an, hitzaldi-solasaldia Gasteizko San Martingo Bizan zentroan: "Derechos sanitarios al final de la vida". Mahai-inguru formatuan egin zen. Parte-hartze handiko 30 lagun inguru bertaratu ziren.

Oharra: DMD-DHE Gipuzkoak antolatu dituen hitzaldi-tailerrak bi egunetan egin dira, aste batean edo bitan banatuta. Lehenengo jardunaldian ABDari buruzko kontzeptu teoriko eta praktikoak azaldu dira, eta bigarrenean, bertaratutakoek lehenengo jardunaldian ikasitakoa praktikara eraman dute, ABDaren eredu bat betez (normalean elkarteak proposatutakoa), bertaratutako beste pertsona batzuen parte-hartzearekin, lekukoen funtzioa betez.

2.2.2 Hedabideetan agertzea (prentsan, irratian eta telebistan).

- Urtarrilaren 13an, DMD-DHE Gipuzkoako bazkide den Iñaki Alegríari elkarrizketa ETB 1eko "Egun On" albistegian, ABDari buruz (ez da aurkitu audioa).
- Martxoaren 4an, Gipuzkoako DMD-DHEko bazkide den Iñaki Olaizolari elkarrizketa Euskadi Irratiko Faktoria saioan Noeliaren kasuaz. Egun berean, gai berari buruz hitz egin zuen Radio Euskadin (audioak ez daude eskuragarri).
- Martxoaren 7an, Rafa Sali (Bizkaiko bazkidea) elkarrizketa *Deia* egunkarian, Bartzelonako Noelia gaztearen auzian TSJCk eman berri duen epaiari buruz.
- Martxoaren 13an, Rafa Sali elkarrizketa Onda Vascan, LORE onartu zeneko 4. urteurrenaren harira.
- Martxoaren 18an, Iñaki Alegríari (Gipuzkoako bazkidea) eta Rafa Sali (Bizkaiko bazkidea) elkarrizketak Onda Vascan Noeliaren kasuaz.
- Martxoaren 25ean, Iñaki Alegríari elkarrizketa *Diario de Noticias de Álava* egunkarian, Noeliaren kasuaz. Baita *Diario de Noticias de Gipuzkoa* eta *Deia* egunkarietan ere.
- Ekainaren 29an, Concha Castells DMD-DHEko presidente ohiari elkarrizketa SER irratiko *Hora 14 Euskadi* saioan, Radio Bilbaon, LOREren 4. urteurrenean elkartearen balorazioa egiteko.
- Irailaren 22an, *Diario de Noticias de Álava* egunkariak "*Cada vez más jóvenes dejan por escrito sus últimas voluntades*" artikulua argitaratu du, DMD-DHE Arabako koordinatzaile Cristina Valverderi egindako elkarrizketarekin, aste horretan DMD-DHEk Gasteizko Herrandarren Bizan-en emandako hitzaldi-solasaldiaren harira.
- Irailaren 22an, Oiartzun Irratia tokiko irratiak elkarrizketa bat egin zion Iñaki Olaizola DMD-DHE Gipuzkoako bazkideari, hiltzeko prozesuaz eta DMD-DHE elkartearen izateko arrazoiaz hitz egiteko.
- Irailaren 26an, Bizkaiko bi bazkidek (Begoña eta Julen) *El Salto* egunkarian "Sufrimendu erantsia" izeneko artikulua idatzi zuten (urriaren 17an *Naiz* egunkarian ere argitaratu zen). Artikulu horretan, Noeliaren kasuari buruz TSJCk emandako epaia kritikatzen dute, neska gazteak eskatu duen eutanasia jasotzeko eskubidea duela babestu arren, atea irekita uzten duelako hirugarrenek errekurritu ahal izan dezaten.
- Urriaren 3an, Radio Euskadiko *Distrito Euskadi* irratsaioak albiste bat eman zuen, Kataluniako Justizia Auzitegi Nagusiak Bartzelonako Noeliaren kasuari buruz eman berri zuen epaia zela eta. Albistea 5:45 minutuan hasten da, gutxi gorabehera, Noeliaren aita ordezkatzen duen abokatu kristauari egindako elkarrizketarekin, eta ondoren Concha Castells DMD-DHE Euskadiko presidente ohiari egindako elkarrizketa dator (albistearen audio esklusiboa; gutxi gorabeherako iraupena: 19 minutu).
- Urriaren 13an, Oiartzun Irratia tokiko irratiak elkarrizketa bat egin zion DMD-DHE Gipuzkoako bazkide Iñaki Olaizolari, heriotza sozialaren eta hileta-erritualen ideiaz eta haien eragin ekonomikoaz.
- Urriaren 17an, *Argia* egunkariak Jone Forcada, euskararen aldeko militante ezaguna eta DMD-DHE Gipuzkoako bazkidea, eutanasia bidez hil izanari buruzko artikulua argitaratu du. Azaroaren 15ean, *Gara* egunkariko Gaur8 gehigarriak, familiak bizitako kasuaren testigantza eta Joneren biografia ere jaso zituen.
- Urriaren 27an, Eusko Legebiltzarreko Osasun Batzordean DMD-DHEk egindako agerraldiarekin lotutako albisteak argitaratu zituzten hainbat hedabidek (ikus 2.1 atala).
- Azaroaren 2an, Euskadi Irratiko Taupaka saioan, Iñaki Olaizola (Gipuzkoako bazkidea) elkarrizketatuko dute heriotzaz eta doluaz, ikuspegi antropologikotik (baliteke EiTBko Guau plataforman erregistratu behar izatea).

- Azaroaren 3an, DMD-DHE Arabako koordinatzaile Cristina Valverderi elkarrizketa Onda Ceroko *Más de Uno Álava* programan, Eusko Legebiltzarreko Osasun Batzordean DMD-DHEk egin berri duen agerraldiaren eta elkarteak LOREri buruz egindako balorazioaren harira (4:45 minutuan hasten da, gutxi gorabehera).
- Azaroaren 11n, Naiz Irratiak Iñaki Alegría elkarrizketatu zuen, DMD-DHE Gipuzkoako bazkidea, DMD-DHEk urriaren 27an Eusko Legebiltzarreko Osasun Batzordean egindako agerraldiaren harira (22 minutu inguruko elkarrizketa, euskaraz).
- Azaroaren 17an, Oiartzun Irratiak elkarrizketa egin zien Arantza Garaialde eta Marta Barandiaran DMD-DHE Gipuzkoako bazkideei, elkartearen helburu eta lanari buruz.
- Abenduaren 15ean, Oiartzun Irratiak elkarrizketa egin zien Iñaki Olaizola eta Iñaki Alegría DMD-DHE Gipuzkoako bazkideei, LOREri eta Euskadiko heriotzaren kalitateari buruz.

2.2.3 Hezkuntza-arloko jarduerak.

- 2024an, DMD-DHE Gipuzkoako bazkide eta EHUko Psikologia Fakultateko irakasle batzuek, Donostian, ikerketa bat jarri zuten abian, hiltzeko prozesuaren kalitatearen indizea egiteko gaur egun, heriotza-prozesu hurbil eta berri bat bizi izan zuen publiko objektiboari zuzendutako inkesta-formulario batean jasotako informaziotik abiatuta.

  Dagoeneko aipatu dira, 2.2.1 atalean, maiatzean Psikologia Fakultateko Esperientzia Geletan proiektuari buruz eman ziren hitzaldiak.

  Horrez gain, maiatzaren 14an DMD-DHE Gipuzkoak, Ikasten elkartearen laguntzarekin, ikerketaren aurkezpena antolatu zuen Eibarko Kultur Etxeko areto nagusian eta publiko orokorraren artean inkesta zabaltzeko asmoz (ordura arte gehienbat unibertsitate-mailan zabaldu zen).

  Halaber, azaroaren 6an, DMD-DHEk Heriotza Duinaren Nazioarteko Eguna zela-eta Bilbon antolatu zuen Jardunaldiko hitzaldietako batean, Psikologia Fakultateko irakasleek ikerketaren behin-behineko emaitzak aurkeztu zituzten.

- Azaroaren 19an, DMD-DHE Arabako bazkideek “elkarteen topaketa” batean parte hartu zuten. Topaketa hori Batekin Agentziak antolatu zuen, Araban boluntariotza eta parte-hartze soziala sustatzeko, Arabako EHUko Gizarte Langintzako Fakultatearekin lankidetzan.

Helburua zen Gizarte Laneko ikasleei ezagutaraztea Araban herritarren bizitzaren hainbat alderdi hobetzeko lan egiten duten gizarte-erakundeen jarduera, boluntariotza egiteko eta haietan parte hartzeko aukera emanez.

DMD-DHE Araba bertan izan zen mahai batean, elkarteari, ABDari eta eutanasiari buruz zabaldu ohi dugun materiala azalduz eta ikasleen galderak eta jakin-mina artatuz. Interes handia erakutsi zuten ikasleek.

2.2.4 Lanbide-arloko jarduerak.

- Irailaren 12an, Donostiako AECCko teknikariei hitzaldi bat eman zitzaien gure elkarteari eta haren helburuei, ABDari eta LOREri buruz.
- Azaroan, DMD-DHEk gonbidapena jaso zuen, Osakidetzako Gorlizko Ospitaleko (Bizkaia) zuzendaritza medikoaren aldetik, zainketa aringarriei buruzko jardunaldi batean parte hartzeko. Azaroaren 27an egin zen, ospitalean bertan. DMD-DHE Bizkaiako bi bazkide izan ziren, eta haietako batek (Rafa Salek) ABDari buruzko eztabaidan parte hartu zuen.

2.2.5 Heriotza Duinaren Nazioarteko Eguna.

Azaroaren 6an, DMD-DHEk Heriotza Duinaren Nazioarteko Eguna ospatu zuen, Heriotza Duinaren Behatokiak izatearen beharra azaltzeko jardunaldi batekin. Horrela, zehatz-mehatz ezagutu ahal izango da pertsonen heriotza-prozesuaren kalitatea, zein faktorek eragiten dioten eta zein arazok zailtzen duten, eta, horrela, hiltzeko prozesuan irtenbideak edo hobekuntzak proposatu ahal izango dira. DMD-DHEren etengabeko aldarrikapena da, Euskadin oraindik ez baitago horrelako tresnarik.

Jardunaldia (ikusi egitaraua), Bilboko Burtsa Jauregian ospatu zen. Batez ere DMD-DHEko bazkideei zuzenduta egon arren, publiko orokorrari irekita egon zen. 100 lagun baino gehiago bertaratu ziren.

DMD-DHEko presidente berria den Rafa Salek eman zion hasiera ekitaldiari, eta Mabel Marijuán EHUko bioetikako irakasleak eman zion sarrera jardunaldiaren edukiari.

Ondoren, Nafarroako, Kataluniako eta Asturiasko Osasun Departamentuetako profesionalek esku hartu zuten, Autonomia Erkidego horietan aspalditik martxan dauden Heriotza Duinaren hiru Behatokietako arduradunak, hurrenez hurren, beren esperientziaren eta aurkikuntzen berri eman zezaten. Jarraian, haien hitzaldiekin batera aurkeztutako dokumentazioa kontsulta daiteke:

- Nafarroako Heriotza Duinaren Behatokiaren txostena.
- Kataluniako Heriotza Duinaren Behatokiaren txostena.
- Asturiasko Heriotza Duinaren Behatokiaren txostena.

Euskadin hiltzearen kalitateari dagokionez, EHUko Donostiako Psikologia Fakultateko irakasleak DMD-DHE Gipuzkoako bazkideekin lankidetzan egiten ari diren lana ere aurkeztu zen, kalitate horren adierazle kuantitatibo bat definitzeko, populazio-inkesten bidez lortutako faktore batzuk oinarri hartuta (Txindoki proiektua).

- Euskadin heriotzaren kalitatearen adierazle bati buruzko hitzaldia.

AFDMDko presidenteorde Fernando Marínek itxi zuen jardunaldia, eta elkarte federalaren 40. urteurrena, egindako lorpenak eta egiteko dauden erronkak ekarri zituen gogora.

Behatokien Jardunaldiaren osagarri gisa, egun berean, goizean, bazkide aktibistei soilik zuzendutako bi tailer egin ziren, bata Arreta Pertsonalizatuari buruzkoa, Fernando Marínen eskutik, eta bestea LORE eta osasun mentalari buruzkoa, Euskadiko EBEko bi psikiatrek emana.

Jardunaldiari buruzko xehetasun gehiago AFDMDren webgunean kontsulta daitezke, ekitaldiaren berri jaso baitzuen.

2.2.6 Sare sozialetan eta *online* hedabideetan agertzea.

AFDMDren berezko kanalez gain (ikusi https://derechoamorir.org), DMD-DHE Euskadik bere kanalak ere baditu, non heriotzari eta heriotza duinari buruzko albiste garrantzitsuak zabaltzen eta komentatzen diren, baita dibulgazio-materiala ere.

- Bluesky (@dmd-dhe-euskadi.bsky.social).
- X (lehengo Twitter). 2024ko amaieratik, DMD-DHE ez dago X-n.
- YouTube. Bizkaiko DMDko bazkide baten kanal pertsonala, eutanasiari eta beste gai batzuei buruzko gogoetak biltzen dituena.
- WhatsApp. Hiru lurraldeetan WhatsApp taldeak erabiltzen dira, albisteak zabaltzeko, baita talde bakoitzaren eta Zuzendaritza Batzordearen barne-komunikaziorako ere.

2.2.7 Idatzizko eta ikus-entzunezko erakunde-materiala prestatu eta zabaltzea.

DMD-DHE Euskadik antolatutako ekitaldi guztietan, jendearen eskura jartzen da honako hauei buruzko dokumentazioa, gaztelaniaz eta euskaraz:

- Kuadriptikoa, gure elkarteari eta haren helburuei buruzko informazioa ematen duena, eta lankidetzan aritzera eta bazkide egitera animatzen duena, horretarako jarraibideak barne.
- ABDari buruzko informazio-liburuxka, zer den eta nola egin behar den azaltzen duena (gaztelania, euskara, 2025ean eguneratuak).
- Eutanasiari eta LOREri buruzko informazio-liburuxka.

DMD-DHEk ABDari buruz egiten dituen hitzaldi eta tailer praktikoetan (azken horiek bereziki Gipuzkoan), beti jakinarazten da ABDa dokumentu pertsonala dela eta gida gisa erabil daitezkeen hainbat eredu daudela (besteak beste, Osakidetzarena —gaztelania, euskara—, AFDMDk proposatzen duena, 2025ean eguneratua), baina beti aholkatzen da DMD-DHEk proposatzen duen eredua erabiltzea (euskara, gaztelaniaz, 2025ean eguneratuak).

AFDMDren aldizkaria badela eta AFDMDren webgunean eskuratzeko aukera dagoela ere jakinarazten da. Ekitaldi esanguratsu batzuetan aldizkariaren ale batzuk ere banatzen dira. Bilbon, Donostian eta Gasteizen, liburutegi publikoen eta gizarte-etxeen ardura duten udal-sailekin hitzarmenak egin dira, aldizkaria horietan publikoaren eskura egon dadin, interes orokorra baitu. 2025ean, bi zenbaki argitaratu ziren (93. zenbakia Bartzelonan epaitegietan jasotako bi eutanasia-kasuei buruzkoa, eta 94. zenbakia, duintasunez hiltzea zer den eta eskubide hori ukatzea zer den erakusten duten lekukotzekin).

2.2.8 Harremanak beste erakunde eta elkarte batzuekin.

Aipatu dira, Ekintza politikoa atalean, osasun publikoaren aldeko plataforma herritarrekin eta eremu soziosanitarioko herritarren elkarteekin ezarritako kontaktuak. DMD-DHEk garatutako ekitaldiak antolatu dituzten elkarte eta erakunde ezberdinek ere, hitzaldi-solasaldien bidezko difusioaren atalean parte hartuko dute. Hezkuntza-arloko jardueren atalean, Donostiako Psikologia Fakultatearekiko lankidetza edo Gasteizko Gizarte Langintzako Fakultatearekiko harremana. Lanbide-arloko jardueren atalean, Donostiako AECCrekiko lankidetza. Izan ere, Donostiako AECCren lokaletan, gainera, DMD-DHEren Ohiko Batzarra egin zen 2025ean, eta Gorlizko Ospitaleak antolatutako jardunaldian parte hartu zen.

Hauekin batera, beste kontaktu eta kolaborazio batzuk ere aipa daitezke:

- Euskal Kazetarien Elkarteak (Kazetariak), Bizkaiko Medikuen Elkargoarekin (CMB) eta Psikologoen Elkargoarekin batera, “La muerte, el último viaje” mahai-ingurua antolatu zuen, apirilaren 3an, CMBren egoitzan. DMD-DHEk bertaratzeko gonbidapena jaso zuen, baina

ez zen posible izan beste ekitaldi batekin bat egin zuelako eta, gainera, ekitaldia zainketa aringarrietan zentratuta zegoelako, zeinak, bizitzaren amaieran alderdi garrantzitsua izan arren, ez baitira DMD-DHEren lehentasunezko helburua (baizik eta pertsonaren autonomia).

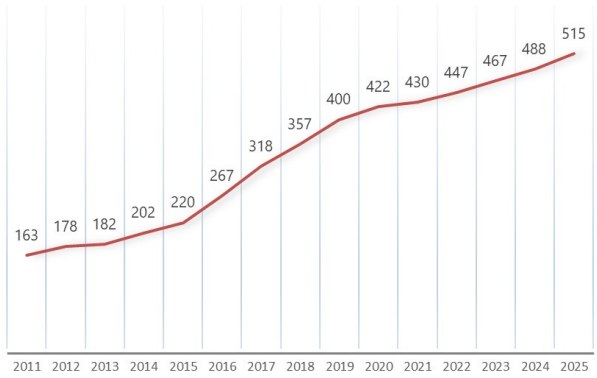
- Maiatzaren 13an eta 14an, Gasteizko Europa Biltzar Jauregian, estatu-mailako ADeNfermero Elkartearen (doitasunezko zainketa aurreratuetan oinarritutako irabazi-asmorik gabeko erizainen elkartea) V. Kongresua egin zen, nahiz eta Osakidetzako zenbait kidek parte hartu zuten ekitaldia antolatzen Gasteizen. Elkarte horrek DMD-DHE gonbidatu zuen, kongresu horren barruan beste elkarte batzuekin batera lan kolaboratiboko tailer batean parte hartzera. DMD-DHE Arabako bi bazkidek parte hartu zuten eta elkartearen lana eta helburuak aurkeztu zituzten. Harrera ona izan zuen.
- Maiatzean, Hirugarren Sektore Sozialaren Euskal Behatokiaren (https://3seuskadi.eus/) gonbidapena jaso zen, Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren 2024ko Liburu Zuriaren aurkezpenera joateko. 2025eko maiatzaren 28an egin zen aurkezpena.
- Ekainaren hasieran, Arabako osasun-arloko eta arlo soziosanitarioko pertsona talde batek topaketa bat antolatu zuen Gasteizen, eutanasia-kasu bat azaltzeko. Bideo bat proiektatu zen, eutanasia eskatu zuen pertsonaren testigantza, arrazoiak eta prozesua jasotzen zituena. Hori guztia hiltzeko laguntza ematea beren gain hartu zuten medikuak eta erizainak aurkeztu zuten. Topaketan medikuak, erizainak, hildako pertsonaren familia eta DMD-DHEko gonbidatuak (Arabako bi bazkide eta Bizkaiko bi) egon ziren.
- Uztailaren amaieran, DMD-DHE elkarte gisa sartu zen nazioarteko hainbat GKE humanitariok bultzatutako “Manifiesto urgente por Gaza” manifestuan. Gainera, hiru lurraldeetan, maila indibidualeko bazkideek Gazako genozidioa gelditzea eskatzeko aldarrikapenak antolatu edo aldarrikapenetan parte hartu dute.
- Irailean, Eusko Jaurlaritzak ematen duen Giza Eskubideen René Cassin 2025 sarirako hautagaitzak bermatzeko eskaerak jaso zituen DMD-DHEk. Reporteros sin Fronteras eta Francesca Albanese izan ziren hautagaitzak, eta, azkenean, Albaneseri eman zitzaion saria. Elkarte gisa biak bermatu ziren.
- Urrian, Euskal Kazetarien Elkarteak (Kazetariak) DMD-DHE gonbidatu zuen bere aldizkari digitalean parte hartzera, gaurkotasuneko gaien inguruko artikuluak argitaratuz. Bizkaiko bazkide batek hainbat artikulu argitaratu ditu.
- Urrian, DMD-DHE Araba harremanetan jarri zen Arabako Gizarte Langintzako Elkargo Ofizialarekin eta Gizarte Laguntzaileekin, bilera bat eskatzeko, Arabako gizarte-langileek ABDari buruzko informazioa zabaltzen lagundu eta informazio hori egiten eta izapidetzen lagun dezaten, beste erkidego batzuetan egiten den bezala. Abenduaren 19an, bilera hori Elkargoko Zuzendaritza Batzordeko kide batekin egin zen. Pertsona horrek proposamenak jaso zituen, eta, harekin, taldeari prestakuntza-saio bat egitea erabaki zen, Gasteizko egoitzan, 2026ko otsailaren 23an.

2.3 Elkartegintza.

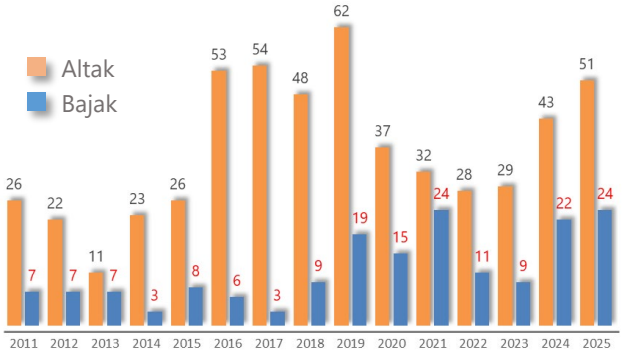
Jarduera honetan kokatzen dira barne-komunikazioa eta bazkideen parte-hartzea sustatzea, herritarrak elkartera hurbiltzen animatzea eta Elkartearen kudeaketa eraginkorra, demokratikoa eta gardena egitea.

2.3.1 Bazkideen bilakaera.

	bazkide-kopurua **2024/12/31**	**2025** altak	**2025** bajak	bazkide-kopurua **2025/12/31**
ARABA	109	15	3	**121**
BIZKAIA	228	21	11	**238**
GIPUZKOA	151	15	10	**156**
GUZTIRA	488	51	24	**515**

Bazkideen urteko serie historikoa

Alta eta bajen urteko serie historikoa

2025a urte ona izan da bazkide berriak sartzeko, LORE onartu aurreko urteetako mailara hurbilduz. Baina baja-kopurua ere handia izan da (serie historikoko handiena, 2021ekoarekin berdinduz). Bajen arrazoiak hauek izan dira: borondatezko 9 baja, 4 egiaztatutako heriotzagatik, 9 kuota ez ordaintzeagatik (haietako batzuk berretsi gabeko heriotzagatik izan daitezke) eta 2 beste erkidego batera joateagatik. Bazkide-kopuruaren hazkunde garbia % 5,5ekoa izan da.

Bestalde, DMD aldizkariko harpidedunak (bazkide ez direnak) 45 ziren 2025/12/31n (39 Bizkaian, 9 Araban eta 5 Gipuzkoan). 2025ean, 7 pertsonak eman zuten izena (5ek Bizkaian, 1ek Araban eta 1ek Gipuzkoan).

2.3.2 Zuzendaritza Batzordearen osaera.

2025ean, Zuzendaritza Batzordearen lau urteko indarraldia bete zen, DMD-DHEren Estatutuetan aurreikusitakoa, 2021ean azken aldiz berritu zenetik.

Zuzendaritza Batzorde berriaren osaera DMD-DHEren Ohiko Batzarrean onartu zen, Donostian, maiatzaren 20an, eta honela geratu zen:

- **Presidentea**: Rafael Sanz Fernández (Bizkaia).
- **Presidenteordea**: Cristina Valverde Ibáñez (Araba).
- **Idazkaria**: Ana Aguirre Escobal (Bizkaia).
- **Diruzaina**: Iñaki Alegría Loinaz (Gipuzkoa).
- **Mahaikideak**:
  - Concha Castells Carrilllo (Bizkaia).
  - Julen Goñi Salvador (Bizkaia).
  - Isabel Otxoa Crespo (Bizkaia).
  - Antton Elosegi Aldasoro (Gipuzkoa).

- Lurdes Arostegi Iradi (Gipuzkoa).
- Asunción Fernández Ostolaza (Gipuzkoa).
- Esperanza Urreta Espín (Araba).
- Anabel Sánchez González (Araba).
- Carlos Burón Herrera (Araba).

2.3.3 Bazkideen parte-hartzea.

2.3.3.1 Zuzendaritza Batzordearen bilerak eta Batzarrak.

- DMD-DHEren Zuzendaritza Batzordea 6 aldiz bildu zen 2025ean: urtarrilaren 14an, presentziala Bilbon; maiatzaren 6an, presentziala Bilbon; ekainaren 26an, irailaren 17an, irailaren 30ean eta urriaren 15ean, azken horiek bideokonferentzia bidez. Haietan guztietan, Elkartearen funtzionamenduari eta egin beharreko jarduerari buruz hitz egiten da eta erabakiak hartzen dira.

  Irailean erabaki zen 2026tik aurrera DMD-DHEren Zuzendaritza Batzordearen bilerak hilerokoak izatea (uztaila eta abuztua kenduta).

- Maiatzaren 20an egin zen DMD-DHEren urteko Ohiko Batzarra, aurrez aurre, Donostian, AECCren egoitzan. Besteak beste, Batzar honetan DMD-DHEren Zuzendaritza Batzordea berritu zen, azken berrikuntzatik 4 urteko epea igaro ondoren, Estatutuek agintzen duten bezala.
- Bestalde, AFDMDren zuzendaritza-batzordea 8 aldiz bildu zen, guztiak bideokonferentzia bidez: otsailaren 10ean, otsailaren 25ean, uztailaren 24an, irailaren 4an, irailaren 16an, irailaren 30ean, azaroaren 3an, abenduaren 18an. Haietan guztietan izaten dira DMD-DHEko presidentea eta, batzuetan, idazkaria edo DMD-DHEko Batzordeko beste kideren bat gai zehatzetan.
- Martxoaren 29an, AFDMDren Ezohiko Batzarra egin zen bideokonferentzia bidez, bazkide madrildar batengandik jasotako herentziari buruzko informazioa emateko, eta bertan sartutako bi higiezinen salmenta adosteko.
- Ekainaren 14an, bideokonferentzia bidez, AFDMDren urteroko Ohiko Batzarra egin zen. DMD-DHEko 6 bazkide izan ziren.

  Batzar horretan, AFDMDko presidenteak dimisioa aurkeztu zuen. Dimisio honek, bere urgentziagatik, argudiatutako arrazoiengatik, eta azalpen ofizialik ez zegoelako, eztabaida bizia sortu zuen DMD-DHEren barruan, AFDMDren gobernu organoen funtzionamenduari eta talde autonomikoen parte-hartzeari buruz. Azterketa eta hobetzeko proposamenak izan ziren urrian Miraflores de la Sierran (Madril) egin zen bazkideen urteroko topaketan eztabaidatu zen gai nagusia, eta DMD-DHEko presidenteak parte-hartze oso aktiboa izan zuen.

- Urriaren 4an, AFDMDko bazkideen urteroko topaketarekin bat eginez, modu mistoan, presentzialean eta bideokonferentzia bidez, AFDMDren Ezohiko Batzarra egin zen, AFDMDren Batzorde Exekutiboa berritzeko eta topaketaren ondorioak aurkezteko helburu nagusiarekin.

2025ean egindako zuzendaritza-batzordeen eta batzarren bilera-kopurua aurreko urteetakoa baino askoz handiagoa izan da, gertatutako ezohiko gertaera batzuei buruzko jarduketak eztabaidatu eta adostu behar izan baitira: Noeliaren eta Francèscen kasuei buruzko epai judizialak, AFDMDko presidentearen dimisioa, jasotako herentzia eta gardentasun-eskaera elkartearen baliabide ekonomikoen erabilerari buruz ematen den informazioan.

Zuzendaritza Batzordearen eta Batzarren bilera guztien akta dago.

2.3.3.2 Lantaldeak eta sortutako dokumentazioa.

Bai maila federalean, AFDMDren edo talde autonomikoren baten ekimenez, bai DMD-DHEn, Euskadin, noizbehinka lantalde batzuk sortzen dira, eta talde horietan bazkide batzuek taldean lan egiten dute, heriotza duinarekin, ABDarekin, LOREren aplikazioarekin, elkartearekin edo funtzionamenduarekin zerikusia duten eta konpondu gabe, gatazkatsu edo hobetu daitezkeen alderdi jakin batzuei buruzko ondorioak eta ekintzak aztertzeko, eztabaidatzeko eta sortzeko.

2025ean, eremu federalean, talde hauek osatu ziren:

- AFDMDren ABDaren eredua eguneratzeko taldea. Otsailean sortu zen, eta estatu osoko 14 bazkidek osatu zuten. Haien artean, DMD-DHE Bizkaia elkarteko kide bat dago. Ekainaren amaieran taldeak AFDMDren ABDaren eredu berria sortu zuen.
- LORE berrikusteko taldea, legean hobetu beharreko alderdiak detektatzeko eta EBEk eutanasia-eskaerak aldez aurretik egiaztatzeari buruz elkarteak duen jarrera adosteko (Espainiako legearen ezaugarria da hori, eta ez dago beste herrialde batzuetan). Ekainean hasten da, 16 bazkiderekin, eta haien artean DMD-DHE Bizkaiako bazkide bat dago. Abenduan, AFDMDren Zuzendaritza Batzordeak taldea ixtea erabaki zuen, aurretiazko egiaztapenaren gaian jarduerarik eta adostasunik ez zegoelako.
- AFDMDren aldizkariaren erredakzio-taldea. 2022an sortua eta 19 bazkidez osatua, haien artean DMD-DHE Bizkaiako bazkide bat. Aldizkariaren edukia eta produkzioa kudeatzeaz arduratzen da. 2025ean 93. eta 94. zenbakiak argitaratu zituzten.
- “Formación básica para activistas de DMD” ikastaroko taldea. 2023an sortua, 7 bazkidek osatzen dute, haien artean DMD-DHE Bizkaiako bazkide batek. Estatu osoko bazkideei modu telematikoan eskaintzen zaien ikastaroko edukia eta sarbidea (izen-ematearekin) kudeatzeaz eta mantentzeaz arduratzen da. 2025ean, hiru saiotan eman zen (martxoaren 10ean, 17an eta 24an), eta hiru lurraldeetako DMD-DHEko hainbat bazkidek parte hartu zuten.

Lantalde horiek Slack elkarlanerako aplikazioaren bidez (AFDMDk dagozkion kanalak gaitu ditu aplikazio horretan) eta bideokonferentzien bidez betetzen dute beren funtzioa.

2024ko bazkideen urteroko topaketan erabaki zen lantaldeak sortzea, “eutanasia eta osasun mentala” eta “bizitza beteko suizidio lagundua” gaietan elkartearen jarduera-ildoa aztertu eta definitzeko. Baina 2025aren amaieran oraindik ez ziren talde horiek sortu.

DMD-DHEren esparruan ere taldeak antolatu ziren zeregin espezifikoak garatzeko. Kasu jakin batzuetan izan ezik, talde horiek, oro har, ez dira aurrez ezarrita egon; aitzitik, lan hori bazkide aktibista batek edo gutxi batzuek hasi dute, eta beste batzuek berrikusi, hobetu eta amaitu egin dute. Inoiz lana bazkide bakar baten ekimenez egin da. Hona hemen lan horien deskribapena:

- 2024aren amaieratik eta 2025eko urtarrilean, hiru lurraldeetako hiru bazkide DMD-DHEren ABDaren eredua eguneratzeko lanean aritu ziren. Otsailaren hasieran, taldeak behin betiko bertsioa sortu zuen (urrian aldaketa txiki batzuk eginda):
  - Bete daiteke (Word-en), DMD-DHEren logotiporik gabe (gaztelania, euskara).
  - Ezin da bete (lagin gisa erabiltzeko) DMD-DHEren logotipoarekin (gaztelania, euskara).

  Eredu berria Euskadin ABDa egiteari buruzko informazio-orrian ere eguneratu zen, AFDMDren webgunean.

  Egindako aldaketen ondorioz, urrian DMD-DHEren (gaztelania, euskara) ABDari buruzko dibulgazio-liburuxka ere eguneratu zen.

- 2025eko lehen hilabeteetan, AFDMDren webgunean Euskadiri buruzko informazio eguneratua aurkitzeko zailtasunak izan zituzten hainbat bazkidek (Google-k orri zahar baterako esteka erakusten zuen). Euskadiko taldeari buruzko informazioa eskuratzeko

hasierako web-orria eta Euskadiko ABDari buruzko informazio espezifikoa duen orria eguneratzeko eta aldatzeko proposamenak egin ziren.

Puntu horri lotuta, DMD-DHEren Zuzendaritza Batzordearen urriaren 15eko bileran, hiru lurraldeetako 4 bazkidek osatutako lantalde bat eratzea erabaki zen, DMD-DHE Euskadiren webgune espezifiko bat gaitzeko, elebiduna eta domeinu propioduna (DMD Catalunyarena eredutzat hartuta), 2026an garatzeko. Webgune horretara zuzenean sartuko da (Interneteko bilatzaileetan agertuko litzateke), baita AFDMDren webgunetik ere, goian aipatutako egungo estekaren bidez.

- Zuzendaritza Batzordearen urriaren 15eko bileran, halaber, "Ongietorri-gutuna" eguneratzea erabaki zen. Gutun hori mezu elektroniko bidez bidaltzen zaie bazkide guztiei. Hiru lurraldeetako bazkideek parte hartu zuten lehen proposamen eta berrikuspen batzuen ondoren, abenduan behin betiko bertsioa adostu zen (gaztelania, euskara).
- Urte-erdialdetik, hiru lurraldeetako DMD-DHEko hainbat bazkidek adierazi zuten informazio hobea eman behar zela urteko kontuen xehetasunetan, bai AFDMDrenak, bai DMD-DHErenak, zeinak dagozkien Batzarretan aurkezten baitira onartzeko. DMD-DHEko diruzain ohiak, abenduaren erdialdean, informazio ekonomiko horren egitura- eta xehetasun-proposamena egin zuen, AFDMDko Zuzendaritza Batzordean aztertzeko eta onartzeko. Proposamen hori oraindik aztertzen eta berrikusten ari dira, eta, onartuz gero, 2026an garatzea espero da.
- Irailaren amaieratik DMD-DHE Arabako bazkide talde bat Fernando Pedrós filosofo, kazetari eta DMDko bazkidearen *Elogio de la eutanasia* liburuaren aurkezpen-ekitaldia prestatzen aritu zen. Liburuak ideia hau azpimarratzen du: norberaren bizitza noiz eta nola amaitu erabakitzeko eskubidea Konstituzioak aitortzen dituen oinarrizko eskubideetan eta balioetan oinarritzen da, hala nola autodeterminazio askerako eskubidean, duintasun pertsonalean eta nortasunaren garapen askean, eta ez baldintza patologikoetan edo osasun-arloko profesionalen errukian. Ekitaldia 2026ko urtarrilerako planifikatu zen, egileari egindako elkarrizketa-formatuan, liburuan landutako hainbat alderdiri buruzko galderekin, eta ondoren solasaldi bat.
- Bizkaiko DMD-DHEko 4 bazkidek osatutako lantalde batek "Ohiko galderen" zerrenda bat eta galdera horien erantzunak prestatzea erabaki zuen irailaren amaieratik aurrera, bizitzaren amaierako hiru alderdiri buruz: bizitzaren amaierako osasun-eskubideak, aurretiazko borondateeen dokumentua eta eutanasia arautzeko legea. Helburua da bazkide berriak prestatzeko oinarrizko dokumentazioa izatea eta gai horiei buruzko informazioa herritarren eskura jartzea, bai dibulgazio-ekitaldietan zabalduz, bai DMD-DHEren webgunearen bidez. 2025aren amaieran, edukia, nahiko aurreratuta badago ere, oraindik berrikusten ari dira.

Aipatzekoak dira, halaber, bazkide bakar batek bere ekimenez egindako zenbait lan:

- Otsailean, DMD-DHE Bizkaiako bazkide batek dokumentu bat egin zuen, Osakidetzaren webgunearen bidez gure osasun-karpetara dokumentazioa kargatzeko prozedura azaltzeko (adib., txostenak, ABDa, etab.).
- Otsailean ere, "bizitza beteko suizidio lagunduaren" gaia eztabaidatzeko maila federalean lantalde bat sortzea planteatzen zenean, azkenean ez baitzen eratu, DMD-DHE Bizkaiako bazkide batek "Suicidio asistido. Nuevas perspectivas" izenburupean, Herbehereetan egindako urratsak laburbildu eta elkarteak berak erantzun beharreko galderak planteatuko ditu, eztabaida hau herritarrei ireki aurreko urrats gisa.

Bestalde, lantaldetzat hartu ezin badira ere, atal honetan merezi du gogora ekartzea Slack elkarlaneko aplikazioan estatu osoko bazkideek izandako eztabaida batzuk ere, heriotza duinarekin lotutako gaurkotasuneko zenbait albisteri buruz, edo elkartearen funtzionamenduarekin lotutako alderdiei buruz. Eztabaida horietako batzuetan, DMD-DHEko bazkideek parte-hartze nabarmena izan dute:

- DMD-DHE Bizkaiako bazkide batek hasi zuen eztabaida, eutanasia-eskaera bat izapidetzean aurka egin dezaketen profesionalei buruz.
- Katalunian Noelia eta Francèscen kasuak ikusita, ezagutzen ari ziren epai judizialak kontuan hartuta eta Euskadiko hedabide informatiboek Elkartearen jarrera ezagutzeko egindako eskaera zela-eta, DMD-DHEk pertsona horien babesgabetasun-egoerari eta LOREren judizializazio ideologikoari erantzuteko aldarrikapen- eta protesta-jardueraren bat egiteko kezka azaldu zuen. Estatu-mailan mezu komun bat adosteko beharra ere bai.

  Eztabaida hori ez zen Slack-en bakarrik egin, baizik eta gai nagusia izan zen bai AFDMDren bai DMD-DHEren Zuzendaritza Batzordearen hainbat bileratan.

  Azkenik, DMD Catalunya jada garatzen ari zen jarduerarekin jarraitzea adostu zen (Noeliari laguntza eskainiz, hedabideetan haren egoera salatuz, eta beharrezko lege-erreforma aztertuz), eta Abokatu Kristauak elkarteari publizitaterik ez ematea.
- Aipatu dugu, halaber, AFDMDko presidentearen dimisioak, ekainean, eztabaida sakona eragin zuela maila federalean, dimisioaren arrazoiei eta funtzionamendu gardenean arrastatutako akatsekin duen loturari buruz eta autonomia-erkidegoetako taldeek elkartearen erabakietan duten parte-hartzeari buruz. Aurreko kasuan bezala, gaia izan zen AFDMD eta DMD-DHEren Zuzendaritza Batzordeen bilera batzuen helburu nagusia. Eztabaida urrian amaitu zen, AFDMDren Batzorde Exekutiboaren berritzearekin eta Madrilen urtero egiten den bazkideen topaketan elkartearen funtzionamendua hobetzeko adostu ziren proposamenekin.

2.3.3.3 Bazkideen topaketak.

Bai eremu federalean, bai DMD-DHEren eremuan, bazkide aktibisten aurrez aurreko topaketa programatuak antolatzen dira. Haietan, heriotza duinarekin lotutako gaurkotasuneko edo intereseko gaiei buruzko iritziak trukatzen dira, azken aldiko gertaerak eta elkartearen jardueran aurreikusitakoak berrikusten dira, epe laburrean garatu beharreko jarduerak adosten dira, eta, batzuetan, gai zehatzei buruzko informazioa eta prestakuntza ere ematen da.

AFDMDk urtero antolatzen du bazkideen topaketa bat talde autonomiko eta lokal guztietako ordezkariekin. 2025ean, urriaren 3tik 5era egin zen Miraflores de la Sierran (Madril). DMD-DHEko presidente berria eta DMD-DHE Arabako beste bazkide bat bertan izan ziren. Oraingo honetan, AFDMDko presidentearen dimisioak bultzatuta, eztabaidagai nagusia Elkartearen barne-funtzionamenduaren akatsak aztertzea eta beharrezko hobekuntzak proposatzea izan zen.

DMD-DHEren esparruan, Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako lurralde-taldeek, aurreko urteetan bezala, lurraldeko bertako bazkideen aldizkako bilerekin jarraitu zuten, normalean aurrez aurrekoak. Bilera horiek ere jende guztiarentzat irekita daude, eta Elkarteak antolatutako ekitaldietan iragartzen dira. Bazkide ez diren pertsonak etortzen direnean, haien zalantzak eta kezkak argitzen dira bileran, eta DMD-DHE zer den eta haren filosofia eta helburuak azaltzen zaizkie.

- DMD-DHE Araba hileko azken asteazkenean bildu ohi da, 18:30ean, Gasteizko Barrenkale elkartean (Aiztogile kalea, 61-behea, sarrera Santa Ana kantoitik). 2025ean, 8 bilera egin ziren, eta 5 eta 15 bazkide artean bertaratu ziren.
- DMD-DHE Bizkaia hileko lehen asteazkenean bildu ohi da, 18:00etan, Bilboko Araba kaleko 6. zenbakiko erdisotoan. 2025ean, 8 bilera egin ziren.
- DMD-DHE Gipuzkoa hileko hirugarren asteazkenean bildu ohi da, 18:15etik 20:00etara gutxi gorabehera, Donostiako Gure Bizitza elkartearen lokalean. 2025ean, 10 bilera egin ziren, eta 10 eta 15 bazkide artean bertaratu ziren.

Irailean, DMD-DHEko presidente berriak (Rafa Sal) eta idazkari berriak (Ana Aguirre) bilera presentzialak egin zituzten hiru lurraldeetako bazkide aktibistekin, beren burua aurkezteko, urteko gai nagusien ondorioak laburtzeko eta DMD-DHEren Plan Estrategikoaren eta elkartearen jarduera-ildo

nagusien berri emateko. Lurralde bakoitzean egiten diren ohiko bazkideek aprobetxatuz, irailaren 3an Bizkaian izan zen, 10ean Gipuzkoan eta 24an Araban (35 bazkide inguru bertaratu ziren).

Gainera, hiru lurraldeetako bazkideen parte-hartzea bultzatzeko, bai DMD-DHE Bizkaiak, bai DMD-DHE Arabak urtean hiru deialdi egitea adostu zuten, lurraldeko bazkide guztiei zuzenduta. “Topaketa” horietan, gaurkotasuneko azken albiste aipagarrienen berri emateaz gain, heriotza duinarekin, borondatezko heriotzarekin eta abarrekin zerikusia duten interes orokorreko gai zehatzei buruzko eztabaida proposatzea da helburua.

2.3.4 Bazkideentzako prestakuntza eta informazioa banatzea.

Aurreko ataletan aipatu ditugu bazkideentzako informazio- eta trebakuntza-kanal batzuk, AFDMDk eta DMD-DHEk gaituak. Batzuk nagusiki bazkide aktibistei zuzenduak daude, eta beste batzuk, berriz, bazkide guztiei irekiak daude.

Laburbilduz:

- Estatu osoko bazkide aktibistei zuzendutako Slack aplikazioa, heriotza duinari eta elkarteari berari buruzko gaurkotasuneko berriak zabaltzeko, mezuak trukatzeko, bazkideen arteko eztabaida sustatzeko eta lantaldeetan lankidetzan aritzeko aukera ematen duena.
- AFDMDk antolatutako bazkide aktibisten urteroko topaketa.
- “Formación básica para activistas de DMD” ikastaroa, AFDMDk urtero estatu osoko bazkide aktibisten esku jartzen duena.

  Aipagarria da, halaber, martxoan amaitu zela “Formación básica sobre la Ley 3/21 de regulación de la eutanasia (LORE)” ikastaroa, aurrekoa baino espezializatuagoa, eta 2024ko irailean hasi zela. Ikastaro hau, AFDMDk estatu osoko bazkideen eskura jarria, DMD-DHEren ekimena izan zen 2023an.
- AFDMDren aldizkaria bazkide guztiei zabaltzea, bai posta arruntez (espresuki hala eskatu badute), bai AFDMDk posta elektronikoz bidalitako informazio-buletinen bidez, bai DMDren webgunean deskargatuz (kasu honetan, publiko orokorraren eskura).
- DMD-DHEko bazkideen topaketak, hiru lurraldeetan aldian-aldian egiten direnak, bazkide guztiei irekiak.
- Hiru lurraldeetan gaitutako WhatsApp taldeak, zeinen bidez lurralde bakoitzean talde horietan sartzea eskatu duten bazkideen informazioa trukatzen baita.

Gainera, bai AFDMDk, bai DMD-DHE Euskadik (AFDMDren Bulego Teknikoaren laguntzarekin), aldizka, heriotza duinarekin eta elkartearekin lotutako hainbat gairen berri ematen die bazkideei, posta elektroniko bidez, informazio-buletin gisa:

- Bazkide guztiei zuzendutako buletinak eta informazio-zirkularrak. 2025ean, gutxienez 18 zabaldu ziren, eta Elkartean izandako gertakari garrantzitsuen berri eman zen (aurreikusitako jarduerak, LOREren 4. urteurrena dela-eta emandako prentsaurrekoa, AFDMDko presidentearen dimisioa, AFDMDren Batzorde Exekutibo berriaren aurkezpena, DMDren aldizkariaren azken zenbakiaren eskuragarritasuna, Heriotza Duinaren Nazioarteko Egunaren komunikazioa, Noeliaren eta Francèscen kasuen egoera eta bilakaera, eta telebista-programa edo film gomendagarriei buruzko informazioa, etab.) edo urtean zehar egindako asanbladak deituz. Gainera, Bizkaiko eta Arabako bazkideek ere jaso izan dituzte, tarteka, hileroko batzarretarako deialdiak, bakoitzak bere lurraldean.
- *Revista de prensa Internacional*, artikulu interesgarriekin eta nazioarteko gaurkotasunaren azterketarekin. 2025ean, 11 buletin zabaldu ziren. Haiek guztiak AFDMDren webgunean (https://derechoamorir.org/category/noticias-internacional/) kontsulta daitezke.

2.3.5 Arreta pertsonalizatua.

Zerbitzu honen bidez DMD-DHEra jotzen duten bazkideen zein herritarren galderei erantzuten zaie. Ohikoena da informazioa eta laguntza bideratzea elkarteari berari eta haren helburuei buruz, heriotza duinarekin zerikusia duten alderdiei buruz eta bizitzaren amaierako prozesuan dituzten eskubideei buruz (bereziki ABDa egin eta izapidetzeari dagokionez) eta LOREren esparruan eutanasia-eskaerak egiteko moduaz.

2025ean gutxienez 152 kontsulta jaso ziren. Gehienak telefono bidezko kontsultak (% 77) edo posta bidezkoak (% 5) dira, ABDari buruzko informazioa edo zalantzak argitzeko asmoz elkartera jotzen dutenak (% 50), eutanasiari buruzkoak (% 42), norberaren edo gertuko pertsonen bizi-amaierako egoeretarako alternatibak, edo Elkarteari buruzko informazioa. Pertsona horietako askok, informazioa lortu ondoren, ez dute berriro kontakturik egiten, baina, batzuetan, deia edo posta lehenengo kontaktua izaten da gero kontsultak egiteko, normalean aurrez aurre.

Gutxienez 28 kontsulta presentzial jaso ziren. Batzuk ABDa egiteko informazio zehatza eta praktikoa lortzeko helburuarekin, eta gehienak eutanasiarekin eta LORErekin lotuta, dela legeari buruzko informazio generikoa bilatzeko, dela laguntza eta orientazioa jasotzeko, eskaera bat egiten ari delako edo hasteko zailtasunak daudelako.

Eutanasiarekin lotutako kontsulten azpian dauden gaixotasunen kasuistika aurreko urteetakoen antzekoa izan da. Onkologikoak eta neurodegeneratiboak, batez ere, baina baita pluripatologia eta mendekotasuna duten kasu ugari ere, oro har oso adineko pertsonetan, zenbait gaixotasun mental, BGBK aurreratua eta abar.

Hona hemen kasu horietan ikusitako arazo nagusietako batzuk:

- Buruko gaixotasuna duen kasu bat, tratamenduetan hainbat urte eman zituena eta pertsonak emaitza onargarririk ez zuena. Eutanasia-eskaera bi aldiz errefusatu zitzaion (administrazioarekiko auzi-errekurtsoa ebatzi zain).
- Nahitako atzerapen-kasu bat, mediku erantzuleak erreparoa izan zuelako eskaera onartzeko, zeina azkenean objektore deklaratu baitzen.
- Oso pertsona helduaren kasua, gaixotasun larririk ez zuena, baina autonomiarik ez zuena. Eutanasia-eskaera onartu egin zen, baina haren izapidetzea gehiegi atzeratu zen.
- Zainketa aringarrietan artatutako kasu batean, hil baino egun batzuk lehenago eutanasia eskatu zuen pertsonak, eta, gainera, baztertu egin zuten, objekzioagatik. Familia kexatu egin zen eutanasiari buruzko informazioa garaiz jaso ez zuelako.
- Aseguru pribatu baten bidez kontratatutako osasun-arretako kasu bat. Pertsonak eutanasia eskatu nahi zuen, baina aseguruak ez zuen bere gain hartzen.
- Eutanasia eskaera ukatu zen kasu bat, baina pertsona sufrimendu handiko egoeran zegoen (BGBK aurreratua).

Zerbitzu honetan kolaboratzen duten hiru lurraldeetako bazkideak gutxienez urtean behin biltzen dira, bai Euskadin, bai AFDMDn, artatutako kasuak bateratzeko, bereziki konplexutasunen bat izan dutenak, aurkitutako arazoei buruzko ikuspuntuak trukatzeko eta pertsonen arreta hobetzera bideratutako jarduera-protokoloak planteatzeko. Otsailaren 27an, aurrez aurreko bilera egin zuten Donostian DMD-DHEko arreta pertsonalizatuko taldeek, eta azaroaren 27an, bideokonferentzia bidezko bilera, AFDMDk deitua, estatu-mailako arreta pertsonalizatuko taldeetako bazkideek, buru-gaixotasuna duten pertsonen arretari buruzko iritziak eta esperientziak trukatzeko.

Aipatu behar da estatu-mailako arreta pertsonalizatuko talde guztiek informazioa etengabe trukatzen dutela Slack plataformako kanal espezifiko baten bidez.

2.3.6 2026rako aurreikusitako jarduera.

2025ean zehar, ohiko jarduera batzuen plangintza eta jarduera berri batzuen beharra zehazten joan da. Jarraian laburbiltzen dira:

- Hiru lurraldeetako bazkide aktibisten hileroko bilerekin jarraituko da (hasiera batean, uztailean eta abuztuan izan ezik). Bizkaian eta Araban deialdi orokor bat egingo da urtean zehar hiru aldiz (hilero egiten diren bilera batzuk aprobetxatuz), interes orokorreko gai bati buruzko eztabaida proposatuz (heriotza duinarekin lotutakoa).
- DMD-DHEko Zuzendaritza Batzordea hileko hirugarren asteazkenetan bilduko da (uztaila eta abuztua kenduta).
- EH Bildu alderdiarekin bilera bat egitea aurreikusten da, alderdi horren ordezkariak DMD-DHEk urrian Eusko Legebiltzarreko Osasun Batzordean egindako agerraldian egindako galderei erantzuten saiatzeko.
- DMD-DHEko bazkideen Ohiko Batzarra martxoaren 21ean egingo da Gasteizen.
- Ekainaren amaieran, LOREren 5. urteurrenarekin bat etorriz eta EBEren 2025eko Euskadiko eutanasiari buruzko urteko txostena eskuragarri egongo dela aurreikusten denez, bi ekitaldien balorazio-txosten bat eta prentsa-ohar bat egingo dira.
- Azaroan, Heriotza Duinaren Nazioarteko Egunarekin bat eginez, prentsaurreko bat deituko da, ekainean egindako balorazioa aurkezteko. Oraingoz, ez dago zehaztuta zer jardunaldi mota egingo den, ezta zer eduki izango duen ere.
- Aurreikusita dago, urtean zehar, DMD-DHE Euskadiren webgune espezifiko bat martxan jartzea, elebiduna.
- Urtean zehar, bizitzaren amaierako eskubideei, ABDari, eutanasiari eta zainketa aringarriei buruzko autoprestakuntza-ikastaro txikiak egitea aurreikusten da. Ikastaro horiek DMD-DHEren webgunean eskuratu ahal izango dira.
- Aurreikusita dago ikastaroetarako aurreko puntuan aipatutako gai berei buruzko ohiko galderen eta haien erantzunen zerrenda bat egitea, eta webgunean ere eskuragarri egongo dira.
- Urtean zehar, halaber, DMD-DHEk hasitako lanaren xehetasunak zehaztea aurreikusi da, AFDMDren eta talde autonomikoen Ohiko Batzarretan aurkezten den urteko informazio ekonomikoaren gardentasuna hobetzeko.
- 2025ean Aurretiazko Borondateen Euskal Erregistroarekin eta Euskadiko Berme eta Ebaluazio Batzordearekin egindako bileretan DMD-DHEk azaldu dituen arazoen jarraipena egitea aurreikusten da apirilean eta irailean.
- DMD-DHE Gipuzkoak 2026an Telia Fabrika lan kolektiboko komunitatearen eraikinean (Donostian) biltzeko eta arreta emateko espazio finkoa (alokatua) izatea adostu da.
- Halaber, 2026an DMD-DHEk AFDMDren lanean eta erabakietan duen presentzia eta parte-hartzea hobetzea aurreikusten da.

2.3.7 Inbentarioa.

2025ean ez da ekipamendu berririk erosi. 2025/12/31n, hau zen Elkartearen ekipamenduaren eta materialaren inbentarioa:

- Lenovo V130-15IGM ordenagailu eramangarria, 81HL004YS modeloa (Intel Celeron N4000/8GB/SSD 256 GB/15,6" /Windows 10), Kasperski Internet Security antibirusa (erabiltzaile bat) eta Logitech m100 sagua. Bizkaiko taldeak erabiliak.
- Toshiba Satellite Pro R50-E-13X ordenagailu eramangarria, Intel Core i3-7020U/8GB/256GB. Gipuzkoako taldeak erabilia.
- AHTEC ordenagailua, HL90 modeloa, 2009koa (Intel Core 2 Duo P7350, 2 GHz-ekoa, 4 GB-ko memoriakoa eta 300 GB-ko diskokoa, Windows 7 Home). Arabako taldeak erabiltzen du.
- HP ordenagailuaren sistema berreskuratzeko ULTRA 3.0 32GB flash memoria. Bizkaiko taldeak erabilia.
- ISY IP-1100 laser-aurkezlea, haririk gabea, beltza. Urruneko aurkezpenak aurreratzeko/atzeratzeko eta pantaila laser-erakusle bidez seinalatzeko aukera ematen du. Arabako taldeak erabilia.
- Xiaomi Redmi 9C telefono mugikorra (6,5" /4 GB-ko memoria / 64 GB-ko biltegiratzea). Bizkaiko taldeak erabilia. DMD-DHE Euskadiren arretarako telefonoa ere bada.
- Telefono mugikorra Gipuzkoako taldearen arreta pertsonalizaturako.
- Honor 90 Lite 5G telefono mugikorra (6,7" /memoria 8GB/biltegiratzea 256 GB). Arabako taldeak arreta pertsonalizatua emateko erabilia.
- Melamina zuriko armairua, 45 cm zabal, 42 cm sakon, 78 cm garai, barne-apalarekin eta ate giltzadunarekin. DMD-DHEren Deustuko egoitzan dago.

3 2025eko txosten ekonomikoa.

2018/05/05eko Batzar Nagusian hartutako erabakiaren arabera, DMD-DHE Euskadiren kudeaketa ekonomikoa AFDMDk proposatutako Kutxa Komunaren ereduan integratzen da. Eredu horretan, DMD-DHE Euskadiren diru-sarrera eta gastu guztiak AFDMDren Bulego Teknikoak kudeatzen ditu, eta kontu komun federal batean eragiten dira, gainerako talde autonomikoekin bat eginez. Horrela, autonomia-erkidegoetako administrazio-kudeaketa sinplifikatu egiten da, eta baliabideak modu federalean erabiltzearen eraginkortasuna hobetu.

Kutxa Komunaren ereduak dakar DMD-DHE Euskadiren kontabilitatean islatzea bai Elkartearen jarduerak Euskadin eragiten dituen gastu zuzenak, bai Elkartearen funtzionamendurako beharrezkoak diren AFDMDren gastu komunei (profesionalen soldatak, zerbitzu informatikoak, aldizkariaren argitalpena, etab.) egiten dien ekarpena. Azken ekarpen hori kalkulatzeko, abenduaren 31n DMD-DHEren bazkide diren bazkideen kopuruaren portzentajearen arabera kalkulatzen da (sistema horri atxiki ez zitzaion DMD Catalunyako kideak alde batera utzita). 2024an %7,5ekoa izan zen (2025eko abenduaren 31ko datua ez dago eskuragarri).

Bestalde, DMD-DHE Euskadik bere kontu propioa izaten jarraitzen du (Laboral Kutxan), Kutxa Komunean sartu aurreko alditik datorrena. Integrazioa gertatu zenetik kontu horrek ez du ia jarduerarik. 2025eko irailean, maiatzaren 20ko Ohiko Batzarrean DMD-DHEren Zuzendaritza Batzordea berritu zela eta, kontu horren ahalduntzeak eguneratu ziren presidente berriaren eta diruzain berriaren izenean.

3.1 2025eko balantzea.

DMD-DHE Euskadiren kontu propioaren balantzea hau izan da:

SALDOA 2024/12/31	4.758,73 €
2025eko sarrerak	297,44 €
2025eko gastuak	- 45,00 €
SALDOA 2025/12/31	5.011,17 €

Helbideratu gabeko kuotek eragiten dute kontu horretako diru-sarreretan, eta kontuaren mantentze-komisioak soilik eragiten ditu gastuak (helbideratutako kuotak eta jardueraren gastuak kontu komun federalean kargatzen baitira).

Bestalde, DMD-DHE Euskadiren 2025eko balantze ekonomiko globala, diru-sarrera eta gastu guztiak (zuzenekoak eta eragindakoak) barne hartzen dituena, ondoko taulan ikus daiteke.

Kuoten bidezko sarrerak %8 egin du gora 2024arekin alderatuta, nahiz eta bazkide kopurua %5,5 igo den. Hori batez besteko kuota zertxobait igo delako gertatu da, orain bazkide bakoitzaren kuota 60 € ingurukoa izanik.

2025ean ekitaldiengatik fakturatutako sarrera 1.150,90 €koa izan zen, egia esanda 2024koa baino txikiagoa; hala ere, 2024ko abenduan igorritako fakturetako bat (2.000 €, Arabako Foru Aldundiaren 2024ko Gela+55 programako 8 hitzaldiengatik) 2025eko urtarrilean kontabilizatu zen, eta horregatik aurtengoari egotzi zaio.

Gastu totala % 3,2 igo zen 2024koarekin alderatuta, aurrekontuan aurreikusitakoa baino pixka bat txikiagoa. DMD-DHEk zuzenean egindako gastua (5.323,09 €) % 6,5 igo zen, batez ere Heriotza Duinaren Nazioarteko Eguneko jardunaldiaren gastuak eta Osasun Sailarekin, Aurretiazko Borondateen Erregistroarekin, Berme Batzordearekin eta Eusko Legebiltzarrearen batzordearekin egindako bileretara joateko dieten gastuak eraginda. AFDMDren jarduera komunagatik egotzitako gastua gutxi igo zen %2,4 (abenduan urte arteko KPIa %2,9 baino gutxiago).

Oro har, urteko kontabilitate-balantzea positiboa izan zen.

	SARRERAK (€)	GASTUAK (€)
SARRERAK		
KUOTAK (Kutxa Komuna + DMD-DHE Euskadiren kontua)	29.732,00	
EKITALDIAK	3.150,90	
BANKUKO KONTZEPTUAK		
MANTENTZE-KOMISIOAK (DMD-DHE Euskadiren kontua)		45,00
KOMISIOAK (helbideratzeak, itzulketak)		261,07
ZERGAK		
MOD 190 (PFEZ atxikipena), MOD 303 (BEZa)		88,66
PROFESIONALAK		
LAN-KONTRATUPEKO LANGILEAK (AFDMD) (1. Oharra)		16.626,44
ZERGA AHOLKULARITZA (2. Oharra)		540,18
ZERBITZU PROFESIONAL JURIDIKOA + ARANZADI HARPIDETZA		631,97
INFORMATIKA ZERBITZUAK (3. Oharra)		490,04
MEZULARITZA ZERBITZUAK (4. Oharra)		90,48
MATERIAL KORPORATIBOA		
ALDIZKARIAREN EDIZIOA (Euskadirako aleak, 93 zbk.) (5. Oharra)		812,36
ERREPROGRAFIA DMD-DHE		149,33
ERREPROGRAFIA (AFDMD)		123,01
IKUSENTZUNEZKO MATERIALA (BULEGO FEDERALA)		250,61
LOKALAK ETA HORNITZAILEAK		
LOKALA, OSALDE (2025)		1.200,00
TELEFONÍA ARRETA PERTSONALIZATUA (Euskaltel)		648,30
BULEGO ZENTRALA (MADRIL) (6. Oharra)		1.779,26
ELECTRIZITATEA + TELEFONIA+MANTENUA (BULEGO ZENTRALA)		596,21
BULEGOKO MATERIALAREN ETA EKIPAMENDUAREN GASTUAK		
BULEGOKO MATERIALA (BULEGO FEDERALA)		279,47
DMD-DHE-EKO EKIPAMENDUA		49,25
JARDUERA-GASTUAK		
JOAN-ETORRIAK, BATZAR NAGUSIA (Donostia, maiatzaren 20a)		97,66
JOAN-ETORRIAK, BATZORDEAREN BILERA (Gasteiz, maiatzaren 27a)		61,71
JOAN-ETORRIAK, BAZKIDEEN BILERA (Gasteiz, irailaren 24a)		98,28
JOAN-ETORRIAK, BAZKIDEEN BILERA (Donostia, irailaren 10a)		59,87
JOAN-ETORRIAK, GORLIZeko OSPITALEA (azaroaren 27a)		13,00
HERIOTZA DUINAREN BEHATEGIA, JARDUNALD. (Bilbo, azaroaren 6a)		1.878,96
JOAN-ETORRIAK, OSASUN BATZORDEA (Gasteiz, urriaren 27a)		50,72
JOAN-ETORRIAK, ABDren ERREGISTROA (Gasteiz, urriaren 20a)		52,50
JOAN-ETORRIAK, OSASUN SAILA (Gasteiz, azaroaren 25a)		53,10
JOAN-ETORRIAK, BATZORDEA (Gasteiz, abenduaren 4a)		53,05
BAZKIDEEN TOPAKETAK, 2025 (urriaren 3-5, Madril)		584,28
BILERAK, AHOLKULARITZA, EKITALDIAK (Federala)		312,66
WORLD FEDERATION		28,61
GUZTIRA	32.882,90	28.006,05

Aurreko taulan, **gorriz** adierazitako kontzeptuek DMD-DHEri esleitutako gastuak adierazten dituzte, AFDMDren jarduera komunak eragindakoak (hau da, autonomia-erkidegoetako taldeei zuzenean esleitu ezin zaien jarduerak). **Beltzez** adierazitako kontzeptuek DMD-DHE Euskadiren jardueratik eragindako gastuak ordezkatzen dituzte.

Notas:

1. AFDMDko lan-kontratupeko langileen gastuak. AFDMDk 5 langile ditu kontratatuta (Talde Teknikoa), eta federazio osorako hainbat lan komun egiten dituzte: bazkideen altak/bajak kudeatzea, kobraketak/itzulketak, kontabilitatea, logistika, material korporatiboaren diseinua, DMDren webgunea, AFDMDren komunikazio-sistemen mantentze-lanak (posta elektronikoa, Slack, sare sozialak), batzar birtualen kudeaketa eta prestaketa, bilera birtualak eta informazio orokorra, informazio eta dokumentazioaren banaketa, bazkideen eta publiko orokorraren arreta. Langile guztiak, gainera, AFDMDko bazkideak dira.

Atal honetako gastuetan sartzen dira pertsona horien nominak (9.599,48 €), gizarte-segurantza (4.952,30 €), PFEZ (1.990,35 €), lan-arriskuen prebentzioa (46,60 €) eta beste aseguru batzuk (ikus xehetasuna AFDMDren urteko memorian).

2. Aholkularitza fiskala. AFDMDk DHAri (Debe Haber Asociaciones) kontratatzen dio hainbat kudeaketa: lan-aholkularitza eta eginkizun kontableak eta fiskalak besteak beste:
   - Betebehar kontableak betetzea, kontabilitate-plan orokorraren arabera.
   - Zergen hiruhileko eta urteko likidazioak egitea.
   - Lan-kontratupeko langileak formalki kontratatzea, altak, bajak eta nominak prestatzea.
   - Gai horiei buruzko aholkularitza.
3. Informatika-zerbitzuetako gastuak. Gastu horien barruan sartzen dira aplikazioak erabiltzeko lizentzien ordainketa eta zerbitzu informatiko espezializatuen kontratazioa. Hona hemen garrantzitsuenak:
   - Mailrelay (79,36 €).Elkartearen posta-kontu ofizialak eta mezuen bidalketa eta jasotzea mantentzen dituen plataforma. Bazkideen datu-basearekin konektatzen da, eta horrek aukera ematen du komunikatuen eta buletinen mezu masiboak bidaltzeko, eta, aldi berean, datuak babesteko indarrean dagoen araudia betetzen dela bermatzen du.
   - OpusClip. Bideoak editatzeko, sare sozialetarako bideo laburrak (klipak) prestatzeko eta hitzaldiak muntatzeko tresna.
   - Adobe (21,86 €). Dokumentuak editatzeko aplikazio-multzo bat du.
   - Zoom (13,66 €). Bideokonferentzietarako softwarea.
   - Informatikako zerbitzu teknikoa (88,38 €).AFDMDren egoitzako ekipo eta konexioen mantentze-lanak, konfigurazioa eta gorabeheren konponketa egiten ditu.
   - Odoo tresnaren laguntza-zerbitzua (43,68€), fakturazioa, ordainketak eta kobraketak kudeatzeko erabiltzen dena.
   - AFDMDren webguneko eta bazkideen datu-baseko zerbitzariak ostatatzeko eta mantentzeko zerbitzua (CiviCRM aplikazioa) (163,62€).
4. Mezularitza-zerbitzuen gastuak. Posta bidezko banakako posta-bidalketak sartzen dira (gutunak, gidak, aldizkari galduak, paperezko informazio-eskaerak, posta elektronikorik gabeko bazkideei egindako deialdiak, etab.) eta paketeria handiagoen bidalketak MRW enpresaren bidez (aldizkariak eta zabalkunderako material korporatiboa). Azken gastu horiek eskaera egiten duen talde autonomikoari egozten zaizkio.
5. DMD aldizkariaren edizio-gastua. Inprimaketa, maketazioa, bidalketaren prestaketa eta bidalketa sartzen dira. Bi bidalketa mota daude: aldizkaria paperean jasotzeko eskaera egin duten bazkideen posta helbideetara bidalitako banakako aleak, eta talde autonomikoetako egoitzetara bidalitako paketetan bildutako aleak, ekitaldietan, liburutegietan, etab. zabaltzeko.

   Gastua aldatu egiten da tirada bakoitzean enkargatutako ale-kopuruaren arabera. 2025ean aldizkariaren bi zenbaki argitaratu ziren (93. eta 94. zenbakiak). 93. zenbakiaren gastua baino ez da kontuan hartu; izan ere, 94. zenbakia abenduan argitaratu zen, eta gastua 2026ko urtarrilean egin zen. 93. zenbakiaren edizio-kostuak hauek izan ziren:
   - Inprimaketa + maketazioa: 0,93 €/ale.
   - Bidalketa prestatzea: 0,064 €/ale.
   - Bidalketa postala: 0,953 €/ale (batezbestekoa).
   - Paketeen bidalketa: 19,43 €/pakete (% 21 BEZa barne).

   317 ale bidali ziren Euskadiko bazkideetara, eta beste 120 4 paketetan banatuta, hiru lurraldeetan banatzeko.
6. AFDMDren Madrilgo egoitza DMD Madrid egoitza gisa ere partekatzen da. AFDMDri alokairu-gastuaren eta hornidura-gastuaren % 50 esleitzen zaio (ikus xehetasun gehiago AFDMDren urteko memorian).

3.2 2026ko aurrekontua.

Aurrekontua da urterako aurreikusitako diru-sarreren eta gastuen hasierako hurbilpena, arrazoizko kasu eta aurreikuspenetan oinarritua. Hurbilpen hori ez da balioespen zehatza; aitzitik, helburua da eskura ditugun baliabideetan balizko desbideratze handiak aurreikustea, neurri zuzentzaileak hartzeko edo modu arrazoituan onartzeko.

2026ko diru-sarrerak kalkulatzeko, bazkide-bazkideen kuotetatik bakarrik etorriko direla suposatzen jarraituko dugu; izan ere, jarduerengatik eta dohaintzak fakturatzeagatik lortutako diru-sarrerak ezohikotzat eta noizbehinkakotzat jotzen dira. 2025ean, bazkideen hazkunde garbia aurreikusitakoa baino handiagoa izan zen (% 4). Baina fluktuazio estatistikoa baino ezarritako joera dela ziurtatzeko oinarri nahikorik gabe, jarrera zuhurra izatea hobesten da, eta 2026an %4,5eko igoera aurreikustea. Halaber, 2025eko batez besteko kuota bera (59,3 €/bazkide) mantentzen dela kontuan hartuta, 31.200 € inguruko diru-sarrerak aurreikus daitezke.

2026rako gastuen hurbilpenak bi osagai ditu:

- AFDMDren jarduera komunetik eratorritako gastuak.

  Arau orokor gisa 2025eko gastu bera hartzen da kontuan,% 3ko KPIa gehituta (gaur egungo kalkuluetatik apur bat gora). Gehikuntza hori gastu-partida guztiei aplikatuko zaie (lan-kontratuak, zerbitzu fiskaletakoak, juridikoetakoak, informatikakoak eta mezularitzakoak, materialekoak, espaziokoak eta hornidurakoak, eta ohiko ekintzetakoak, hala nola bazkideen arteko urteko topaketa), ez baita jardueraren aparteko aldaketarik aurreikusten atal horietan, jarraian adierazten direnak izan ezik.

  Ez dago aurreikusita 2026an AFDMDk aurreko urteetan estatuko hainbat hiritan antolatu dituen Heriotza Duinaren Jardunaldiak egitea (azkena Oviedon, 2024an). Beraz, jarduera honengatik ez da gasturik aurreikusten.

  2026rako aurreikusten da AFDMDren Madrilgo egoitza (alokatua) aldatzea Madrilen erositako lokal batera. Baina litekeena da aldaketa hori, 2026an eginda ere, urtea amaitu baino lehen ezin guztiz gauzatzea, lokal berriak egokitze-lanen bat beharko baitu. Hori dela eta aurreikusten da egungo egoitza mantenduko dela eta alokairuaren gastua 2025eko bera izango da, KPIa gehituta.

  Oharra: AFDMDren memoria eskuragarri ez dagoenez txosten hau idazteko unean ez dakigu egoitzaren aldaketak zer gastu (erosketa, zergak, aseguruak, egokitze-lanak, lekualdatzeak, etab.) ekarriko duen. Edonola ere, AFDMDren ezohiko gastu bat dela uste dugu, urte horretako AFDMDren ezohiko diru-sarreraren kontura estal daitekeena, jasotako herentzien ondorioz; eta, beraz, ez litzateke talde autonomikoei egotz dakiekeen gastutzat hartu behar. Ondorioz, ez da kontuan hartuko DMD-DHEren aurrekontuan.

- DMD-DHE Euskadiren gastu esklusiboak.

  2026rako, ekipamendu- eta hornidura-gastuak 2025ekoen antzekoak izango direla aurreikusten da, % 3ko KPIa gehituta.

  Osaldeko lokalaren ordainketa 2025ekoaren berdina izatea aurreikusten da (1.200 €). Gainera, 2026an 720 €ko gastua (60 €/hil) gehitu behar zaio Teila Fabrikan (Donostia) DMD-DHE Gipuzkoak ezarritako lokal berria alokatzeagatik

  Erreprografia-gastuak 2025ekoak baino handiagoak izango direla aurreikusten da, DMD-DHEren lau orrikoen stocka eta ABD eguneratuaren liburuxkak berritzea aurreikusi baita. 2024koen antzekoak izango dira (urte horretan stocka berritu zen), % 6ko KPI metatua gehituta, guztira 1.130,00 €.

  Aldizkaria editatzeko eta Euskadin banatzeko kostua ere 2025ekoa baino handiagoa izango dela aurreikusten da, arrazoi hauengatik:

  - 2025eko abenduan inprimatu zen 94 zenbakiari dagokion gastua 2026an jasanaraziko da. 93. zenbakiko gastuaren (812,36 €) antzekoa da.

- Aurreikuspenen arabera, 2026an beste bi zenbaki argitaratuko dira (95. eta 96. zenbakiak), eta kostua % 3 igoko da, KPIa dela eta.
- Horrez gain, 2026an aldizkaria Euskadiko lurralde osoan udal-liburutegietara zabaltzea aurreikusten da. Kalkuluen arabera, 100 ale gehiago beharko dira (zenbaki bakoitzetik), eta AFDMDren Bulego Teknikotik bidaliko dira, banaka, helmuga bakoitzera.

Aurreikusitako jardueren gastuari dagokionez, 2025ekoaren antzekoa izango dela aurreikusten da, %3ko KPIa gehituta. Aurreikusita dago Heriotza Duinaren Nazioarteko Eguna ospatzeko ekitaldi bat egitea Donostian. Ekitaldi horren kostua 2025ean Bilbon egin zen Heriotza Duinaren Behatokien jardunaldiaren antzekoa izatea aurreikusten da.

Gainera, 2026rako, jarduera berri hauek aurreikusi dira, aurreko urteetan kontuan hartu ez direnak:

- DMD-DHEren webgune propio bat martxan jartzea, elebiduna eta AFDMDren web-orriarekiko independentea. Aurten 3.000 €-ko kostua izango duela kalkulatu da (domeinua, orriak ostatatzea, neurrira egindako diseinua, mantentze-lanak).
- Sortzen diren edo lehendik dauden dokumentu interesgarriak (memoriak, prentsa-oharrak, txostenak, artikuluak, prestakuntza-materiala, arreta pertsonalizatuko materiala, etab.) itzultzeko, gaztelaniatik euskarara eta alderantziz, itzulpen-zerbitzu profesionala kontratatzea. Orriko 0,06 €-ko kostua kalkulatuta, Memoria honen itzulpena 900 € ingurukoa izango da (30 € orriko). Urte honetan 100 orrialde inguruko premia aurreikusita, zerbitzu honen gastua 3000 €koa izango dela kalkulatu da.

Aurreikuspen horiekin, eta lortutako zenbatekoak biribilduz, honela geratzen da 2026rako kalkulatutako aurrekontua:

	SARRERAK (€)	GASTUAK (€)
SARRERAK		
KUOTAK (Kutxa Komuna + DMD-DHE Euskadiren kontua)	31.200,00	
BANKUKO KONTZEPTUAK		
MANTENTZE-KOMISIOAK (DMD-DHE Euskadiren kontua)		45,00
KOMISIOAK (helbideratzeak, itzulketak, Kutxa Komuneko txartelak) +%3		300,00
ZERGAK		
190 eredua (IRPF), 303 eredua (BEZa) (+3%)		90,00
GASTU PROFESIONALAK		
LAN KONTRATUPEKOAK eta ZERBITZU PROFESIONALAK (+%3)		19.000,00
ITZULPEN ZERBITZUAK (ik. testua)		3.000,00
WEBGUNE ELEBIDUNA (ik. testua)		3.000,00
MATERIAL KORPORATIBOA		
ALDIZKARI (Euskadirako aleak, 94, 95 eta 96 zbk.) (ik. testua)		2.900,00
ERREPROGRAFIA, DMD-DHE (ik. testua)		1.130,00
MATERIAL KORPORATIBOA, AFDMD (+%3)		390,00
EGOITZAK ETA HORNIKETAK		
OSALDE + TELIA FABRIKA (ik. testua)		1.920,00
TELEFONIA, ARRETA PERSONALIZATUA (Euskaltel) (+%3)		700,00
BULEGO ZENTRALA (+%3)		1.850,00
EKIPAMENDUA ETA BULEGOKO MATERIALA		
EKIPAMENDUA (BULEGO FEDERALA) (+%3)		300,00
EKIPAMENDUA DMD-DHE (+%3)		60,00
EKITALDIAK		
JOAN-ETORRIAK (ik. testua)		550,00
HERIOTZA DUINAREN NAZIOARTEKO EGUNA (ik. testua)		2.000,00
BAZKIDEEN ARTEKO TOPAKETAK (+%3)		650,00
BILERAK, AHOLKULARITZA, EKITALDIAK (+%3)		350,00
WORLD FEDERATION (+3%)		30,00
GUZTIRA	31.200,00	38.265,00

Aurreikusitako saldo globala negatiboa da (-7.000 € inguru).

Hala ere DMD-DHEren diru-sarrera (31.200 €) eta gastu zuzena (15.300 €) bakarrik kontuan hartuta balantzea positiboa da, marjina handi batekin,. Beraz, balantze orokor negatiboa Kutxa Bakarrean dagoen soberakinaren kontura estaliko da, eta DMD-DHEk ez du zuzenketarik egin beharko.

dmddhe
DERECHO A MORIR DIGNAMENTE
DUINTASUNEZ HILTZEKO ESKUBIDEA
EUSKADI

Araba kalea, 6 (erdisotoa), Bilbo
635 738 131
dmdeuskadi@derechoamorir.org
www.derechoamorir.org
www.derechoamorir.org/dmd-euskadi